

בעהשית

שבע חיים

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק זצוקללה"ה

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

פרשת תזריע-מצורע תשפ"ג

גליון ב' אלפים ס"ז

שנה ל"ט • גליון כ"ט

יוצא לאור ע"י

מכון הוצאה לאור "שבע חיים"

אגוד חסידי צאנז

רח' רבי עקיבא 8 • קרית צאנז נתניה

טלפון/פקס: 09-8820355

בארה"ב: 201-472-0556

תוכן הענינים

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

שיעור חומש ורש"י פרשת תזריע-מצורע תשל"א

- שהרת המצורע רק על ידי עיני הכהן, כי משמים יסבבו שהכהן בעיניו הקדושות יראה ראייה אחרת מסתם ראייה גשמית, ואם המצורע ישוב בתשובה אזי יראה שהנגע נטהר.
- חובת הזהירות שלא לשנות הלבוש ללבוש נכרי, כי ללבוש יש משמעות גדולה והשפעה רבה על נפש האדם. והזהירות שלא ללבוש בגד ארום.
- על ידי מצות ציצית עושים שינוי מחוקות הגוים שהיה דרכם ללבוש בגד של ד' כנפות, וכך אפשר להינצל שלא לתור אחרי לבבכם וכו'.
- מהיערות דבש אודות תמונות דיוקנאות של בני אדם ששורים עליהם רוחות ומזיקים.
- מחלוקת המפרשים בענין ימי הסגר של מצורע, אם הכוונה שצריך ממש לסגור אותו בבית סגור, או רק לומר לו שיש לו עבשיו כמה דיני טומאה של מצורע מוסגר.
- סמיכות הפרשיות להורות כי הצרעת אינו ענין טבעי מחמת אכילת רמשים או מחמת הזוהמא של הערלה או הלידה, אלא ענין למעלה מדרך הטבע בעונש על החטאים.
- הקב"ה מקבל באהבה וברצון גם מי ששב בתשובה רק כאשר הוא רואה כי צרתו צרה וחרב מונחת על צווארו.
- גודל טומאתם ואכזריותם של מלכות רוסיה הרשעה, אשר בכל הדורות הרגו וטבחו בישראל ללא רחם.
- בעת צרה ליעקב החובה להתעורר לקרוא אל ה' ולהוסיף בתורה ומעשים טובים לזכות כלל ישראל, ובכך להראות להקב"ה שאנו בוטחים רק בו ית"ש ורק אליו נשואות עינינו.
- עד הרגע האחרון לביאת המשיח צריכים לרחמי שמים מרובים, כמו שהיה במצרים שבמכת חושך סומך ממש לגאולה מתו ארבע חלקים מישראל.
- לימוד הוראה ממקורות הסוגיות עם הראשונים כדי שהרבנים יידעו לפסוק כדת והבעלי בתים יידעו מה לשאול ויידעו מה הרבנים צריכים לדעת.
- בדור שפל שאין דורש ומבקש רחמים על ישראל, אי אפשר לבוא בתביעה על ישראל וכולם נקראים בנים למקום והקב"ה נקרא אבינו, ולכן יש לנו להישען על אבינו שבשמים.

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו

- אריכות מדברי מרן זי"ע שהתורה נקנית במ"ח דברים, ובכדי לזכות לתורה מוכרחים לשלם תמורתה כמו בכל קנין.
- המשלם תמורה בעד התורה, תורתו נעשית סם חיים.
- ביאור מעשה הרוכל באומרו מאן בעי למזבן סם חיים, דרך הקונה את התורה בקנין זוכה לסם חיים.
- זהו ענין מצות ספירת העומר, להכין עצמנו לקנין תורה, ולכן לא קבלו ישראל את התורה תיכף ביציאתם ממצרים.
- עמל התורה הוא בחלק הקנין שבתורה, אבל התורה גופא היא נועם ומתיקות.
- התקן עצמך ללמוד תורה, שיכין עצמו על ידי כל המ"ח דברים כי התורה אינה באה כירושה שנופלת לאדם.
- לקיים אשה כי תזריע, המורה על הכנעת הגוף והחומר, וכך וילדה זכר המורה על חלק הנשמה.

דברי תורה

מב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

שיעור חומש ורש"י פרשת תזריע-מצורע תשל"א

הרמב"ן כאן מביא את שני הפירושים, וז"ל, והנה הנגע עמד בעיניו, במראיתו, מלשון (במדבר יא, ז) ועינו כעין הברדלח, בעין הקרח הנורא (יחזקאל א, כב). אבל בתורת כהנים שנינו, אין לי אלא בעיני עצמו, בעיני תלמידו מנין, תלמוד לומר (להלן פסוק לג) ואם בעיני עמד הנתק, ואם כן פירוש, ואם בעיני הכהן הנזכר עמד הנגע, כלומר שעמד על עמדו ולא שנה את מקומו ולא פשה לפי מראית עיני הכהן, ולשון מורגל הוא בדברי רבותינו ז"ל (בבא קמא מא, ב) כך אני בעיניך, וכן בכתוב (מלכים ב' א, יג) תיקר נא נפשי בעיניך, וירמוז הכתוב כי לפי מראית עיניו ישפוט הכהן בפשיון ואינו צריך למדוד את הנגע, עכ"ל. וראה כאבן עזרא מה שכתב עוד בשם המפרשים לבאר הלשון במראהו, עיי"ש.

ויש להבין לפי פירוש זה שעמד בעיניו עולה על עיני הכהן, מה בא הכתוב ללמדנו שהכהן ראה כן בעיניו, והרי אחרי שכבר אמר וראה הכהן וגו' הדבר מובן שראייה זו ראה הכהן בעיניו, כי אי אפשר לראות שלא בעיניים.

*

נראה לבאר, כי הנה הנגעים באים על חטאים אשר יחטא האדם, כמו

בתוה"ק (ויקרא יג, א-ה) וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או כהרת וגו', ואם כהרת לבנה הוא בעור בשרו ועמוק אין מראה מן העור וגו' והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים, וראהו הכהן כיום השביעי והנה הנגע עמד בעיניו לא פשה הנגע בעור והסגירו הכהן שבעת ימים שנית.

נחלקו המפרשים בביאור לשון הכתוב והנה הנגע עמד בעיניו, אם הכוונה מלשון מראה ותואר, דהיינו שהנגע נשאר לעמוד במראהו, או הכוונה מלשון עיניים, דהיינו שבעיניו של הכהן נראה שהנגע עמד. רש"י כתב, בעיניו, במראהו ובשיעורו הראשון, ע"כ. כן גם בתרגום אונקלוס ובתרגום יונתן כתבו, והא מכתשא קם כד הוה, הרי שלא פירשו תיבת בעיניו מלשון עיני הכהן, אלא מלשון מראה ושיעור ככתחילה.

אולם כדעת זקנים מבעלי התוספות כתבו, עמד בעיניו, פירוש בעיניו של כהן, שלפי ראות עיניו של כהן עמד ולא פשה, אך לפירוש רש"י דפירש דקאי אנגע היה לו לכתוב עומד בעיניו, עכ"ל.

תהיה טומאת נגעים וטהרתן אלא על פי כהן, כי שפתי כהן ישמרו דעת (מלאכי ב, ז) ויורו למנוגע לפשפש במעשיו, ויתפלל על עצמו, ויתפלל גם הכהן עליו. ובלעדיו זאת, בהיות על פיהם כל נגע (ע"פ דברים כא, ה) יקנו טביעות עין במדרגות המראות להבחין בין נגע לנגע, ע"כ. הנה לכאורה נראה שכתב כאן הספורנו שני טעמים מדוע דווקא הכהנים רואים את הנגע, הטעם אחד, כי הם יורו למצורע לפשפש במעשיו, וגם יורו לו להתפלל על עצמו מלבד מה שהם יתפללו עליו (אשר דרך אנב למדנו מזה על גודל חשיבות התפילה של החולה על עצמו, כפי שכתב גם רש"י על הכתוב (בראשית כא, ז) וישמע אלקים את קול הנער, מכאן שיפה תפילת החולה מתפילת אחרים עליו, והיא קודמת להתקבל), ועוד טעם שני, לפי שהכהנים הרגילים לבדוק נגעים יקנו טביעות עין במראה הנגעים.

אך לפי דרכנו נראה יותר ששני פירושויו אחד הם ויש בהם כוונה עמוקה יותר, דהיינו שאחרי שהכהנים יורו למצורע לפשפש במעשיו ולשוב בתשובה, לכן הם יקנו טביעות עין במדרגות המראות להבחין בין נגע לנגע, דהיינו שמשמים יקנו להם טביעות עין רוחנית לראות ראייה אחרת מסתם ראייה של רופא מומחה, וכפי אשר המצורע ישוב בתשובה כן יעזרו השי"ת שהכהן יראה את מראה הנגע.

*

בענין הזה ראו אצל צדיקים שזכו לראייה נעלה ואחרת משאר אנשים, וכן היו מעשים שבכל יום אצל

שאמרו חז"ל (ערכין מז, א) על שבעה דברים נגעים באים וכו', וממילא אין הם מתרפאים עד אשר יחזור בו ממעשיו ולכבו יבין ושב ורפא לו. על כך בא הכתוב ללמדנו כאן דבר חידוש, שאם היה לו למצורע הרהור תשובה בשעה שבא להראות את נגעו אל הכהן, אזי יעזרו השי"ת שהכהן בעיניו קדשו יראה שהנגע עמד בעיניו והוכחה ממראיתו ויטהרו, וזאת אף אם הנגע מצד עצמו לא כהה, ואולי אף פשה בעור, מכל מקום משמים יעשו כן שבעיניו הקדושות של הכהן יהיה נראה כאילו הנגע נטהר. וכן להפיך, שאם המצורע לא שב לגמרי בתשובה ואינו ראוי עדיין לטהרה, וזקוק הוא לעוד שבעה ימים לשוב בתשובה, אזי אף אם הנגע הוכחה ממראיתו, יסבבו משמים שהכהן בעיניו קדשו יראה שהנגע עמד בעיניו ולא הוכחה, ויסגירו שבעת ימים שנית.

והוא שאמר הכתוב, והנה הנגע עמד בעיניו, כלומר שאין בהכרח שהנגע מצד עצמו אכן עמד על עמדו, אלא שכן הוא נראה בעיניו של הכהן, כי הוא רואה ראייה אחרת מסתם ראייה גשמית של רופא הבודק נגעים, ולפיכך גם אם אלף רופאים יאמרו שהם רואים שלא כדברי הכהן, אין בדבריהם כלום, כי דיני נגעים נמסרו לכהן, אשר הוא בעיניו הקדושות יראה כפי שהקב"ה יאיר את עיניו לראות, לפי מה שהמצורע ישוב בתשובה.

לכך יש להסמך מה שכתב כאן בספורנו (אשר הוא ספר קדוש מאד, וכל הספרים המביאים מתורתו), חז"ל, וראהו הכהן, גזירת הכתוב שלא

עוד מעשה שמעתי מכ"ק אאמו"ר זי"ע, אודות הגה"צ רבי אביגדור מדוקלא זי"ע, אחיו של זקה"ק מצאנו זי"ע (שהיה גאון עולם וקדוש עליון, והיה דרכו להסתופף בצל אחיו זקה"ק מצאנו שהיה גדול ממנו בכעשרים שנה, וזקה"ק אהבו אהבה רבה וכיבדו ביותרת הכבוד). דרכו היתה, שכל אימת שהגיע אל בית אחיו זקה"ק מצאנו, היה חובש לראשו ספאדיק ולא כובע פשוט, ופעם אחת אירע שהגיע לצאנו ולא היה זמנו פנוי לחפש את הספאדיק שלו שהיה מונח בין חבילותיו הסגורים, ועל כן לקח בהשאלה ספאדיק מאיזה איש וחבשו על ראשו וכך נכנס אל בית זקה"ק. אולם מה מאד השתומם שכאשר עמד בדלת לא שת זקה"ק את לבו אליו אלא המשיך לשוחח עם סוכביו, גם כאשר נכנס אל תוך החדר ונעמד נוכח מקום קדשו של זקה"ק, לא הרגיש בו כלל ולא פנה אליו. הוא ניסה להתקרב אל זקה"ק מימין ומשמאל, ועשה פעולות כדי שירגיש בו, אך זקה"ק עדיין לא שת לבו אליו כלל, כאילו הוא לא נמצא בחדר.

בך עמד שם הגה"ק מדוקלא זמן ממושך, כשהוא מפשפש במעשיו מה זה ועל מה זה, עד שעלה ברעתו שאולי כל זה הוא בעמיו של הספאדיק שעל ראשו ששייך לאיש אחר. על כן חזר מהר אל בית האכסניא שלו, ופתח את חבילותיו והוציא את הספאדיק שלו, ואחר שלבשו חזר ובא אל בית זקה"ק. ואכן עתה כשרק עמדו רגליו על מפתן דלת הבית, מיד קיבלו זקה"ק בכרכת שלום עליכם בחיבה יתירה וצהלת פנים. אחר זמן מה הרגיש זקה"ק בפליאת הנוכחים על שבראשונה לא הבחין

זקה"ק מצאנו זי"ע שנכנסו אליו אנשים ממקורביו ומכריו והיה שואל אותם מי אתה, ולעתים אפילו את בניו לא ידע ואת נכדיו לא הכיר, וגם אחרי שהם ענו לו את שמם ונתנו לו סימנים שונים, היה חוזר ושואל אותם כמה פעמים מי אתה, והיה ניכר בעליל שהוא אינו רואה בעיניו ככל האנשים.

בן היה מעשה עם הגה"צ רבי פנחס זצוק"ל, ראב"ד טארנא, (חתנו היה הגה"צ רבי משה [יהודה אפמער] מטארנא זצוק"ל, מחבר ספר אמרי משה ושאר ספרים, שמילא מקום חותנו כראב"ד טארנא), שפעם אחת כשנכנס אל זקה"ק מצאנו, שאל אותו זקה"ק מי אתה. נוכח שאלה זו החווירו פניו של רבי פנחס, שהרי הוא היה מכרו ומיודעו של זקה"ק משכבר הימים כאשר התעלו יחדיו בעבודת ה' בצל הרה"ק מראפשיץ זי"ע, וגם אחר הסתלקות הרה"ק מראפשיץ המשיך להסתופף בצל זקה"ק מצאנו, על אף שהוא היה קשיש יותר מזקה"ק. והעומדים שם התחילו לזעוק, הלא זהו רבי פסח מטארנא. אז נענה זקה"ק ואמר, האומנם אתה זה, רבי פסח מטארנא, הרי גם הרבי, הרבי ר' הערשעלע (כך היה מכנה את זקה"ק בעל עמרת צבי זי"ע מזידיטשוב, כשהוא כופל לומר 'דער רבי, דער רבי ר' הערשעלע'), לא ראה אנשים, והרי זה ברור, שהרי יש אריכות בספרי היש"ר מקאנדיאיה (ראה ספר אילם, חלק ה, מעין חתום, אות נו) אז די ראייה שלאגט צוריק [שהראייה חוזרת ומכה לאחוריה], עכל"ק, והדברים נשגבים מהבנתינו, ואידך פירושא זיל גמור.

פרשת וישב, דף קצ, ב) שלפי שיוסף היה מסלסל בשערו ומקשט לבושו זה נתן כח טומאה בידי אשת פוטיפר שתוכל להעזי פניה ולגשת אל יוסף, וזהו שאמר הכתוב ותתפשהו, פירוש, שכח האחיזה של הטומאה ביוסף היה בבגדו, היינו במה שלבש מלבושי נכרים, ובוהו היתה יכולה להעזי פניה להחמיאו, עיי"ש (וראה עוד דברי יחזקאל, פרשת וישב). ויש לפרש עוד, ותתפשהו בבגדו, כלומר, שעל ידי שאדם לובש מלבוש נכרי יש לכוחות הטומאה שליטה עליו כל כך, עד שבסוף דבר לאמר שכבה עמי פירוש, שהלובש בעצמו יאמר כן ח'ו'. ואלה הדברים יובנו ביותר על פי המעשה האמור שהיה אצל זקה"ק מצאנו, כי אם כאשר אדם לובש אפילו כובע של איש אחר כבר יש לכך השפעה על מהות האדם שלא יכירוהו, על אחת כמה וכמה שאם לובשים מלבוש נכרי, אשר אחרתו מי ישורנו, ה' ישמרנו ויצילנו.

הרבה אנשים אין יודעים עד היכן מגיע חומר הענין, ונסלח לכל עדת ישראל כי לכל העם בשגגה. רבים מעו להתיר לעצמם ללבוש מלבוש נכרי באמתלאות שונות, אם משום שחששו מהגוים או לצורך פרנסתם וכדומה, וכך מצאו לעצמם היתרים שונים באומרם שאין הדבר חמור כל כך, אולם דבר זה היה פתח לכל הצרות והביא לידי כך שנפלו רבים חללים, ה' ישמרנו. כי כאמור ללבוש יש השפעה רבה ונשגבה מאד על הנשמה.

*

בזה אפשר לומר מעם חדש למצות יציאת שאמרה תורה (במדבר טו, לה-

באחיו הנמצא שם, נענה זקה"ק ואמר, ווי נעמט א איד און טוהט זיך אהן א פרעמד הוט [כיצד יכול יהודי לעשות כדבר הזה ללבוש כובע ששייך לאיש זר], עכד"ק.

טוב ונכון לדעת מעשה זה אשר יש בו לימוד גדול ונורא, שלא יבוא אדם לומר מה יתן לי ומה יוסף לי אם אלך לבוש עם שמריימל או בלי שמריימל, ואם אני לובש שמריימל מסוג כזה או סוג אחר, או מה הכרל יש בין אם אני חובש כובע לבן או שחור, גבוה או נמוך וכדומה. אלא ידוע ידע שהלבוש משנה לגמרי את טבע ומהות האדם, הלבוש יש בו ענין נשגב ומשמעות גדולה על נפש האדם, ואותם צדיקים שזכו לראות את הדיוקנא קדישא ולא הביטו על הגוף החומרי, אוי אם היה העומד לנגדם משנה מעט את לבושו ללבוש מלבוש של איש אחר, כבר לא הכירו אותו, ומי חכם ויבן זאת שעל אחת כמה וכמה הדברים אמורים אם אדם לובש ח'ו' מלבוש של גוי, אשר בכך הוא מעמיד את נפשו בסכנה. מלבד מה שעל לבישת מלבוש נכרי יש איסור מן התורה, כפי שכתב הסמ"ג (לאוין סימן ג) שלא ללכת בחוקות הגוים במלבושיהו שנאמר (ויקרא כ, כג) ולא תלכו בחוקות הגוי, עיי"ש (וכ"כ הרמב"ם בהלכות עבודת כוכבים יא, א, וכו' בשו"ע יו"ד סימן קעח, א).

על חומר לבישת מלבוש נכרי כתב זקה"ק זי"ע באגרא דכלה (פרשת משפטים, עה"פ לעם נכרי לא ימשול למכרה בבגדו בה; מעין גנים, פרק ג) לפרש הכתוב (בראשית לט, יב) ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי, על פי דברי הוזהר הקדוש (ח"א,

תזוהרו להטיל ציצית בכנגד של ארבע כנפות ותהיו מובדלים מהגוים במלבושם, אזי תוכלו להינצל מטומאת עריות המתגברת על הלבוש מלבוש נכרי, ואז תזכו לזכור את כל מצוות ה' ולעשותם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, וידעתם ההפכים בשוה, שאם לא תעשו ציצית על כנפי כנדיכם ותלכו לבושים עם כנגד של ארבע כנפות כדוגמת מלבושי הגוים, אזי תתגבר עליכם טומאת עריות וח' תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם ולא תזכרו את מצוות ה' לעשותם.

על ענין זה יש להסמך מה שמוכח בחז"ל (ירושלמי מעשרות ה, ג; שם נדרים ג, ב) שבכל הברואים שברא הקב"ה בעולמו בששת ימי בראשית אין שום דבר מרובע. ואכן דבר זה אנו רואים עין בעין, שהעולם נברא עגול ככדור; גם כל בעלי החיים צורתם בעיגול, ומעולם לא ראינו בעל חי, פרה או זבוב ויתוש וכדומה שיהיה צורתו מרובע; כך גם גרגרי החול המה עגולים ולא מרובעים. והמה פלאי פלאות מנפלאות דרכי ה', ובאמת יש בכך שורש בעולמות העליונים גבוה מעל גבוה עד אין חקר, כידוע ליודעי ח"ן ולבקיאים בספרי אמת (עין זוה"ק פרשת ויחי דף רכמ, א; פרשת פקודי דף רנא, א; ועוד) שכל העולמות העליונים עד לעולם האצילות, המה רק כעיגולים, ועיגול בתוך עיגול. ולעניינינו למדנו שצד הטומאה אחוז בצורת המרובע, ואילו צד הקדושה אחוז בצורת העיגול, וזה עולה בקנה אחד עם דברינו שלכן ציוה הקב"ה לעשות ציצית כדי שלא ללבוש כנגד מרובע סתם כדרך הגוים.

למ' ועשו להם ציצית על כנפי כנדיהם לדורותם וגו' והיה לכם לציצית וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם. והן אמנם יראתי בפצותי לומר טעם חדש למצות התורה מה שלא שמעתי ולא ראיתי מי שיאמר טעם זה, אבל הרשות נתונה לכל אחד לחדש ולומר טעמים וביאורים בתורת ה', ומה גם שמצינו להרמב"ם במורה נבוכים שכתב טעמים כעין זה למצוות התורה, ואף אני אענה חלקי לחדש ולומר, שיתכן שבימים הקדמונים היה חוק לאומות העולם, לאמוריים או לאומה אחרת, ללבוש דווקא מלבוש מרובע של ארבע כנפות, אם לשם עבודה זרה או לשם איזה ענין אחר^א, וכיון שהיה רצון ה' שלא ילכו ישראל לבושים במלבוש נכרי, שהרי הלבוש כנגד נכרי עלול לבוא לידי עריות ח"ו, וכנוכר מדברי הזוהר הקדוש, לכן הזוהר הכתוב להטיל ציצית בכנגד של ארבע כנפות, כי על ידי הציצית יש שינוי בכנגד זה מהמלבוש של הגוים.

והוא שאמרה תורה, והיה לכם לציצית וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם, פירוש, שאם

^א א.ה. יש להסמך לכך מה שכתב בשו"ת יהודה יעלה (ח"א אר"ח סימן קנז) בתו"ד, וז"ל: אולי הקפידה מצאה אז מקום לעשות עוגות מצות עגולות בדוקא ובכונה. לפי שאפשר היה בזמן ההוא חק המצרים לעשות הלחמים שלהם מרובעות או משולשות לפי רבוי האלקות שהאמינו, עב"ל.

הזהירות מלבישת בגד אדום, כפי שכתב המהרי"ק (שורש פח) והביאו הרמ"א (יורה דעה סימן קעה, א) שמסורת בידינו להקפיד על לבישת בגד אדום, משום שדרך הגוים ללבוש בגד אדום לשם פריצות. ובדורנו אנו, זה דור דור שוא, מחוסר וקוצר הדעת אין יודעים עד היכן מגיע חומר העניין של לבישת בגד אדום, אולם יהודי ירא ה' אינו יכול לסכול בראותו איש הלבוש בגד אדום. וכבר מצינו בעשו הרשע שהיה אדוק בגוון אדום, כמו שנאמר כבר בלידתו (בראשית כה, כה) ויצא הראשון אדמוני וגו', וכן (שם, ל) ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה וגו' על כן קרא שמו אדום.

בגד אדום הוא בגד של הסטרא אחרא, כפי שכתוב בילקוט ראובני (פרשת וישלח, ד"ה הספירה השמינית) וז"ל, דגל הס"מ וכל שריו וכל חייליו דמו אש אדומה, ומהותם וכל מיני אצילותם אדום, עכ"ל.^א דבר זה הוא פלאי פלאות, כאשר אנו רואים בימינו אצל הרוסיים והקומוניסטים שהדגל והמדים שלהם המה אדומים, מכך רואים בחוש שצד הטומאה נמשכת אל האדום ואוהבים את האדום. גוון זה הוא סימן לחטאים כאמור (ישעיהו א, יח) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו, ולכן מעולם היה ידוע שרק הגוים לובשים בגדים אדומים, ואילו יהודי ירא ה' לבשו רק בגדי לבן מגיעים.

בדרך זה יש בנותן מעם לכאר מה שנהגו אבותינו הקדושים מצאנו שאפילו לתינוק בן כמה שבועות המוטל בעריסה היו מלבישים אותו טלית קטן, אולם הקפידו שלא לתלות בו ציצית ממש, כדי שלא יבואו לידי ביוון שהרי התינוק אינו נשמר תמיד בנקיות, אלא היו תולים סתם חבלים, חבל אחד בכל כנף (ראה שו"ת דברי יציב חלק ו, סימן צא אות ח). ולכאורה צריך מעם מה ענין יש לתלות חבלים בעלמא, אך לדרכנו עתה הרי הוא כמבואר, שמאחר ומעם עשיית הציצית הוא רק לשנות את צורת הבגד מדרכי הגוים הלובשים בגד של ארבע כנפות, אזי אף שלאדם גדול אמרה תורה לעשות ציצית ממש, אבל לקטן על כל פנים די בהנחת חבלים בעלמא כדי להפקיע את צורת הבגד של הגוים.

ואנב אוכיר עוד מה שהיתה קפידא גדולה אצלנו בצאנו, לכסות את ראש הרך הנולד כבר מאז היותו קטן בן שמונת ימים המוטל בעריסה, והיו קושרים את הכיסוי לראש התינוק על ידי פתילי חוטמים כדי שלא יפול הכיסוי מראשו בשעת השינה, וכבר מצינו בגמרא במעלת כיסוי ראש התינוק (שבת קנ, ב) 'כסי רישך כי היכי דתיהוי עלך אימתא דשמיא'. ובימינו מחמת קוצר הדעת ומיעוט הידיעה יש הרבה אבות ואמהות שנוהגים להקל בכך ואומרים מה בכך שהילד הקטן ילך בלי כיסוי ראש, ואין יודעים עד היכן הדברים מגיעים.

*

עוד יש לידע כי בכלל חומר העניין של לבישת בגדי נכרים הוא גם

^א ראה בראשית רבה עה, ד: ארצה שעיר שדה אדום, הוא אדום, ותבשילו אדום, וארצו אדומה, גבוריו אדומים, לבושו אדומים.

ידוע תדע כי אין לך פרצוף וצלם תבנית עץ ואבן שאין עליו שורה רוח ומזיק, ומאז יש לאדם להזהר מבלי להיות בתוך ביתו פרצוף וצלם בצורה בולמת, ואפילו צורה מצוירת בכותל יש להיזהר, כי אין לך צלם ודמות דלא שריא ביה רוח רעה, ובעוונותינו הרבים רבות כעת, ביחוד בארץ אשכנז, אשר למדו ממעשה עמים, ובתיהם מלאים צורות וכו', ואלמלא נתנה רשות לעין לראות היו חרדים ולא היו יודעים מה לעשות לרוב פחד, עכ"ל.

ואבן לפנים בישראל היה ידוע שרק הגוים עושי צילומי תמונות, ואילו יהודים יראי ה' התרחקו הרחק כמטחוויו קשת מכל צילום תמונה, אבל בדורנו מאז שהתגברה הבורות והעם הארצות ירדו מטה ואין יודעים כלל את גודל הקלקול והפגם שיש בכל צילומי התמונות, אשר על כגון זה אמרו בזהר הקדוש (פרשת נח, ח"א סב, א בתוספתא, וראה חגיגה יב, ב) וי לעינין דחמאין ולא ידעין מה דחמאין, וכבר אמרו בגמרא (ברכות ו, א) אלמלי נתנה רשות לעין לראות, אין כל בריה יכולה לעמוד מפני המזיקין. אולם צדיקי אמת הקדושים הם זכו לראייה קדושה ושונה משאר בני אדם, והם ראו מה שאין אחרים רואים, והם ידעו להזהיר את ישראל שלא ללכת בדרכים אלו ולהתרחק מלהביט בתמונות.

הן הן דברינו למעלה לגבי ראיית הכהן את הנגע, לבאר דעת המפרשים את הכתוב והנה הנגע עמד בעיניו, שהכוונה בעיניו של הכהן, דהיינו שהבורא כל עולמים נתן לכהן ראייה אחרת ונעלה משאר בני אדם, והוא בעיניו הקדושות

או שחור וכדומה, אך מבגדים אדומים ידעו שיש להתרחק לגמרי, וידעו שבכלל האיסור הוא גם אם כל הלבושים אינם אדומים ורק בגד אחד אדום, או אפילו חלק מהבגד הוא אדום, כי האדום הוא טמא מטומא, ואסור ליהודי שיכניס לכיתו מלבוש אדום.

אולם יש לציין שדבר אחד בלבד יצא מן הכלל, והוא מה שמקובל בידינו לקשור חוט אדום על היד של ילדים קטנים כסגולה נגד עין הרע, וזכרנו מימי ילדותי שנהגו בסגולה זו (וראה דברי תורה [מונקאטש] ח"ב אות עא). ובאמת כל דבר המקובל ביד הזקנות בישראל ובפי יראי ה' יש לו שורש גנבהי מרומים ומקור בתורה, וגם לסגולה זו יש מקור אמת בתורה והוא בפסוק (בראשית לה, כח) ויהי בלדתה ויתן יד ותקח המילדת ותקשור על ידו שני, והיינו שהיא חששה שמא תשלוט בו עין הרע על שמיהר להוציא ידו ראשונה, ועל כן מיהרה לקשור על ידו חוט אדום כסגולה נגד עין הרע.

על כל פנים, וזלת הנהגה סגולית זו הרי נשמרו בכל הדורות מכל לבוש אדום, ועיינו הראות כי מאז שהתחילו לסור מהדרך הישרה והחלו ללבוש מלבושי נכרים, סוף שכאו גם ללבוש מלבושי פריצות רח"ל, ומכך נגרמו הרבה מחלות וצרות ואסונות, כאשר אסון רודף אסון, ה' ישמרנו, והמה לא ידעו ולא יבינו שהגורם לכל זאת הוא לבישת בגדי נכרים, לא עלינו.

כיוצא בזה הדברים אמורים גם כלפי צילומי תמונות, אשר כתב על כך ביערות דבש (ח"א הרוש ב) וז"ל, כי

כתיב והסגיר הכהן את הנגע וכן גבי נגעי בגדים, והתם פירוש הסגר הוא שיאמר הכהן שהוא מוסגר, לפי שהכל תלוי בפי הכהן שיחליט או יפטור או יסגיר, עכ"ל. וכן כתב במנחת חינוך (מצוה קס"ט, אות יב [בגד"מ"ח]) וז"ל, ודע דכל מה דמבואר גבי נגעי אדם דמסגירין אותו, אין הפירוש שמסגירין את האדם בחדר, רק הפשט דיש לו דין מוסגר לכמה דינים שיש בין מהור למוסגר ולמחולמ, וזה אליבא דכולי עלמא. רק בנגעי בתים יש הרבה שיטות שצריך לסגור הדלת ממש, עיין משנה למלך כאן פי"ד הלכה ה' שפלפל בזה, עכ"ל המנחת חינוך, ועיי"ש עוד.

ברם, יש מהאחרונים שהעירו על דבריהם ממה שאמרו במדרש (ויקרא רבה י"ה, ה) וז"ל, בשר ודם חובש בבית האסורים, והקב"ה חובש בבית האסורין, שנאמר והסגיר הכהן את הנגע, ע"כ. הרי מפורש כשיטת רש"י שמצות והסגירו הכהן היינו שיש לסגור את המצורע בתוך בית סגור לשבעה ימים כיושב בבית האסורים. אמנם יש שדחקו לומר שאין זו ראייה בהכרח, כי יתכן שעצם הדבר שיש עליו כמה דיני מומאת מצורע מוסגר, זהו כדמות חבישה בבית האסורים, ולעולם אין הכוונה על הסגר המצורע בפועל ממש.

בן יש להעיר מלשון ספר החינוך שכתב וז"ל, הוזהרנו לתת לב אל חולי הרע ולחשוב כי החטא גרם אותו, וכבר אמרו זכרונם לברכה (ערכין טו, ב) כי בחטא לשון הרע יבוא ברוב, ויש לנו לבוא אל הכהן שהוא העומד לכפרת הפושעים, ועם חברת המכפר אולי יהררה בתשובה, ויוסגר קצת ימים כדי שישוּב

רואה את הנגע באופן אחר משאר בני אדם, ואפילו אם יבוא פרופסור מומחה ויאמר שהנגע פשה או עמד על עמדו, אין בדבריו כלום, רק אם הכהן הקדוש יבוא ויאמר שהוא רואה בעיניו שהנגע עמד על עמדו, אזי על פיו יהיה כל נגע, כי לו נתן הקב"ה כח אלוקי בעיניו שיוכלו להבחין ולראות את האמת.

וראיהו הכהן כיום השביעי והנה הנגע עמד בעיניו לא פשה הנגע בעור והסגירו הכהן שבעת ימים שנית.

הנה בפרשה זו נזכר כמה פעמים הציווי של והסגירו הכהן, וכבואנו לברר ענין מצוה זו נמצא במפרשים מחלוקה גדולה ומכונה רבה בכוונת מצוה זו וכיצד יש לקיימה, האם הכוונה שצריך להכניס את המצורע לבית למשך שבעת ימים ולסגור את הבית עליו במגעול ובריה באופן שלא יוכל לצאת ולברוח, או שמא הכוונה שהכהן רק אומר למצורע שיש לו דין של מוסגר למשך שבעה ימים, אבל לעולם אין צריך כלל להכניס את המצורע לתוך בית סגור למשך שבעה ימים.

רש"י הקדוש כתב (לעיל פסוק ד) על הכתוב, והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים, יסגירנו בבית אחד, ולא יראה עד סוף השבוע, ע"כ. הרי מפורש בדבריו שהכוונה שצריך להכניס את המצורע לתוך בית סגור (וראה תוספות מועד קטן ז, א ד"ה אמר רבי וד"ה בהסגר).

אולם במשנה למלך (הלכות מומאת צרעת י"ה, ה) כתב וז"ל, גבי נגעי אדם

*

מדוי עיוני בספר בתפארת יהונתן שם
 ראיתי שכתב דבר נפלא (עה"פ אדם
 יהיה כי יהיה בעור בשרו) לבאר סמיכות
 פרשת נגעים אל הפרשה הקודמת של
 דיני טומאת לידה, כי הנה על פי דרכי
 הטבע יתכן לפעמים שאדם לוקה
 בצרעת מחמת חבלי לידה, או לפעמים
 הצרעת באה כאשר אין שומרים על
 מהרת המשפחה שאז עלול הבן להיוולד
 טמא ומצורע. וכדי להוציא מדעת זו,
 שלא תאמר שהצרעת הוא ענין טבעי
 כמנהגו של עולם, אלא ידוע תדע שהוא
 עונש משמים שלא כדרך הטבע (ראה
 רמב"ם הלכות טומאת צרעת טו, י), לכך דקדק
 הכתוב ואמר, אדם כי יהיה בעור בשרו,
 כי אלמלי היתה הצרעת באה מחמת
 חבלי הלידה או מדם נדה היה לו לכתוב
 בבשרו, שאז היה משמע שהצרעת היא
 תולדה של חולי טבעי בבשר האדם, אבל
 הלשון בעור בשרו משמע שאין זה ענין
 טבעי הנולד מבשרו, אלא עונש משמים
 על עור בשרו, עכ"ד.

על פי דרכי אמרתי להוסיף בזה נופך,
 כי הנה ידוע שיש מחלות שונות
 אשר נפוצים רק בקרב הגוים אשר להם
 ערלה, אבל אצל היהודים הנימולים, וכן
 גם - להבדיל בין טומאה לטהרה אלף
 אלפי אלפים הברלות - אצל
 הישמעאלים הנימולים, אין מחלות אלו,
 ולכן יש בימינו גם גוים משאר אומות
 העולם אשר הם נימולים, כדי להציל
 עצמם מחלאים רעים וקשים אלו.

זאת ועוד, ידוע שיש הרבה מחלות
 ומיני צרעת השכיחים אצל אוכלי
 בשר החזיר, או אוכלי שאר בשר חיות

אל לבו ענינו במתן ויפשפש במעשיו
 וכו'. ולכן הוזהירנו התורה כי בהגיע אל
 האדם החולי הרע, והוא הצרעת, שלא
 יקחנו דרך מקרה, רק יחשוב מיד כי
 עונותיו גרמו, וירחיק מחברת בני אדם
 כאדם המרוחק מרוע מעשיו, ויתחבר אל
 המכפר המרפא שבר החטא, ויראה אליו
 נגוע, ובעצתו ובדבריו ובפשפוש מעשיו
 יוסר מעליו הנגע, כי הא-ל ברוך הוא
 שמשגיח עליו תמיד וראה מעשה
 תשובתו וירפאהו, וזה ענין ההסגרין כמו
 שאמרנו, עכ"ל. הרי מבואר גם בדבריו
 שענין ההסגר הוא שסוגרים את המצורע
 בבית רחוק מחברת בני אדם, כי אז
 יתבונן וידע שהצרעת אינה סתם חולי
 טבעי בדרכי המקרה כפי שטועים בזה
 שומים וכופרים, אלא יפשפש במעשיו
 שהנגע בא אליו שלא כדרך הטבע
 כעונש על חטאיו אשר חטא, וכאשר
 ישוב אל אלקיו אז יסור הנגע ממנו.

גם ראיתי להגה"ק הרבי ר' יהונתן זי"ע
 בתפארת יהונתן (פרשת תזריע, ד"ה
 והובא) שכתב בתו"ד, כי לפעמים בא
 החטא על ידי התחברות לרשעים, אבל
 בעצמותו הוא טוב, ולכן ינסה הכהן
 בהסגרו לבלי יבוא שום אדם אצלו. וכן
 להיפך, לא זו שחטא רק שמתטיא גם
 לאחרים, וזה תרופתו קשה, כאמרם (יזמא
 פו, א) כל המחטיא את הרבים אין
 מספיקין בידו לעשות תשובה, ולכך
 יסגרו הכהן לבל יפשה הנגע לטמא
 ולהסית לאחרים כי אז אי אפשר לו
 לטהר, אבל בזה ישוב ורפא לו, עכ"ל.
 הרי שגם בדבריו מפורש שפשוט לו
 שההסגר היינו הסגר ממש שסוגרים את
 המצורע בבית כדי שאחרים לא יחטאו
 אותו והוא לא יחטיא אחרים.

בעור וטהרו הכהן מספחת הוא וכבס כגדיו וטהר, ואם פשה תפשה המספחת בעור אחרי הראותו אל הכהן לטהרתו ונראה שנית אל הכהן, וראה הכהן והנה פשתה המספחת בעור ושמאו הכהן צרעת הוא. (יג, ו-ח)

יש לדרק באומרו ואם פשה תפשה המספחת בעור אחרי הראותו אל הכהן לטהרתו, שלכאורה תיבות אלו הם למותר, שהרי כבר נאמר בפסוק הקודם וראה הכהן אותו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן וגו', וממילא מובן שהכתוב אחרי כן מדבר אחרי הראותו אל הכהן לטהרתו, ולמה הוצרך לחזור ולפרשו.

נראה לבאר, על דרך שכבר הארכנו השבוע ביום שלישי העעל"ט בסעודת ההילולא של זקה"ק מצאנו ז"ע (עיין גליון אלף ת"צ), שהקב"ה מקבל באהבה גם רשע כזה אשר שב בתשובה רק מחמת היסורים והפורענות הבאים עליו, כפי שאמרו חז"ל (ברכות ה, א) אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו, ואף אם יום יום הוא פונה אחרי בצעו והולך אחרי תאוות לבו, מכל מקום בצר לו כאשר חרב חדה מונחת על צווארו והוא רואה כי כלתה אליו הרעה הוא מתעורר לקרוא אל ה' ולשוב אליו, הקב"ה מקבלו ברחמים וברצון (ראה אור החיים הק' דברים ד, כט).

וזה נראה פירוש הכתוב (תהלים קו, מד) וירא בצר להם בשמעו את רנתם, כי הנה יש בני אדם אשר בימים כתיקונם כאשר הכל מתנהל על מי מנוחות בטוב ובנעימים, הם שקועים בהבליהם

טורפות ושרצים ורמשים, ואין מחלות אלו מצויות אצל יהודים אשר אין משקצים את נפשם בשקצים אלו, וכן היה ידוע בכל הדורות שהיהודים גופם נקי ומוזכך כיון שאין אוכלים שקצים ורמשים (ראה שבת פו, ב).

בבן מה יקר לבאר כמין חומר סדרן של כתובים, שבתחילה הקדים הכתוב בפרשת שמיני להזהיר על איסורי אכילת בהמות ועופות טמאים ושקצים ורמשים, ואחר כך הזהיר על ענין טומאה וטהרה של האשה, ואחר כך על מצות מילה והסרת ערלה, ועתה בא הכתוב לומר, שאם בכל זאת אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת וגו', אחרי שכבר התרחק אדם מאכילת כל מיני שקצים ורמשים, כך שאי אפשר לתלות את הנגע בסיבה טבעית מחמת שאכל בשר חזיר וכו'; וגם אחרי גם שנוהר בטהרת המשפחה, כך שאי אפשר לומר שהצרעת באה באופן טבעי כגלל שהוא נולד בגוף מעופש ועכור מחמת דם לידה ונדה; וגם אחרי שכבר קיים מצות מילה, כך שאי אפשר לומר שהצרעת היא חולי הנולד בגופו מחמת הערלה, עתה הפעם בהכרח הכל יודו כי אצבע אלקים הוא ומאת ה' היתה זאת כעונש על חטאתו אשר עבר ועל פשעו אשר גבר, שדיבר לשון הרע וכדומה משאר העבירות שהנגעים באים עליהם, ורק אם יעווב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו אוי יסור הנגע ממנו.

וראה הכהן אותו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע

ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה. כן אנו מוצאים במזמור הודו לה' כי טוב, פרק ק"ז שבתהלים, שבכל עת צרה וצוקה צעקו בני ישראל אל ה', אם תעו במדבר בישימון דרך, ויצעקו אל ה' בצר להם; אם היו אסירי עני וברזל, ויזעקו אל ה' בצר להם; אם נפלו למשכב ויגיעו עד שערי מות, ויזעקו אל ה' בצר להם; אם היו יורדי הים ויעמד רוח סערה ותרומום גליו, ויצעקו אל ה' בצר להם.

אך מעולם לא היה הדבר הזה כמו בימינו אנו, אשר תרדמה נפלה על בני אדם ואין קורא ואין מתעורר לזעוק אל ה', אף כי בצרה גדולה אנחנו עת צרה היא לעקב, ה' ישמרנו ויציילנו. בפרט גדולה הסכנה כאשר שונאי ישראל חיילי מלכות רוסיה הרשעה, אשר היא מלכות אדום הרשעה, ניצבים ועומדים סמוך ונראה לגבול עם ארץ ישראל, ה' ישמרנו ויציילנו מידם.

הן אמנם קבלה בידנו בשם מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע שמסר סימן לביאת המשיח, כאשר יראו סוס רוסים עומד אצל הדרדנלים [בטורקיה]. וזכורני לפני כשישים שנה במלחמת העולם הראשונה שסימן זה היה ידוע ומקובל אצל כל ישראל, וכאשר יצאו השמועות שחיל רוסיה עומד להיכנס לטורקיה עמדו כולם בצפייה רבה וכליון עיניים מתי יתקיים דבר זה, ובכל יום היו שואלים זה לזה האם הרוסים כבר נכנסו לטורקיה, אולם בסופו של דבר נחתה השעה ולא נכנסו לשם. ובאמת ענין זה כבר נרמז בתרגום יונתן על הפסוק (במדבר כד, כד) וציים מיד כתיים וענו אשור

והולכים בשרירות לבם ואין נשמע מפייהם קול תפילה ורינה אל הקב"ה, רק כאשר חרב חדה מונחת על צווארם והם שרויים בצר ובמצוק מחמת חולי שהתגבר עליהם וכדומה, אז שומעים מהם קול זעקה ותפילה. וזהו שאמר, וירא בצר להם, והסימן המובהק שאכן צר להם, שהרי בשמעו את רינתם, כי אם אנשים כגון אלו כבר משמיעים קול רינה ותפילה, ואם הם כבר אומרים פרקי תהלים, בהכרח שצרתם צרה גדולה עד מאד, כי לולי כן לא היה נשמע קולם.

אולם הכתוב מעיד ואומר שבכל זאת וירא בצר להם, וגם על אנשים אלו אשר מתעוררים לזעוק אל ה' ולשוב בתשובה רק בעת צרתם, הקב"ה מקבלם לרצון כי לא ירח ממנו נדח, כי מוטב מאוחר מלא כלום, וכן מצינו (שבת לב, א; ש"ע י"ד שלה, א) שהחולה הנוטה למות אומרים לו התודעה, שכן כל המומתין מתודוין. זאת כי אף אם עד עכשיו לא שב בתשובה, ראוי שלכל הפחות בעת שהוא רואה כי צרתו צרה ישוב אל ה' וירחמהו ואל אלקינו כי ירבה לסלות, וכדברי הרמב"ם (הלכות תשובה א, ג) שאפילו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום דבר מרשעו.

*

כבר מילתי אמורה זה כמה, וההכרח לעורר על כך שוב ושוב, אשר זאת לפנינו בישראל בכל הדורות היה ידוע שעל כל צרה שלא תבוא היו ישראל תופשים אומנות אבותם וקראו אל ה' בחזקה, ועוד קודם מתן תורה כשהיו אבותינו משועבדים לפרעה במצרים כתוב (שמות כ, כג) ויאנחו בני

מקלוזינבורג לאושוויץ בקרונות סגורים
בנסיעה שארכה ל"ו שעות רצופות, הרי
שאת היהודים הללו הובילו הרוסיים
במשך י"ו ימים רצופים בקרונות סגורים
ואטומים ברעב ובצמא, ובמשך הדרך
נפלו רבים הללים ונפחו את נשמתם
בקור הגדול וברעב וצמא ל"ע, ה' יקום
דמם.

זאת בנוסף לכל הגזירות הקשות
והאכזריות אשר גזרו הרוסיים
במשך מאות שנים על היהודים בארץ
מושבותיהם, וסטאלין ימ"ש הרג
כשלושים מליון אנשים, ומה גם
שרוצחים אכזריים אלו אף לא חששו
לשלוח עשרות מליוני חיילים רוסיים
לקפח את חייהם במלחמות שונות. הרי
שדם אנשים נחשב להפקר בעיניהם, וכי
תעלה על דעתך שרוצחים אכזריים אלו
שבשאת נפש הרגו מליוני אנשים המה
יחוסו וירחמו דווקא על קומץ היהודים
בארץ ישראל. ונוסף גם הוא על שונאינו
כאשר יושבי ארץ ישראל מוקפים
בערביים ימ"ש שונאי ישראל.

*

הנה כי כן, בזמן כזה היו צריכים לעמוד
יומם ולילה בתפילה אל ה', ובת
עמי לא תחשה ולא תשקוט בועקה, אנא
ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא, אנא
ה' עננו ביום קראנו, לבקש לפניו
ולתתחנן לו שיחוס וירחם על שארית
עמו בית ישראל. אך למרבה הפלא קול
דממה דקה ישמע, אין קול ואין עונה,
וכולם עסוקים רק לדון ולברר מה
אומרים רשעים ואפיקורסים שונים,
וכביכול אם הם אומרים שאין צריך
לחשוש שוב אין מתייראים. הגע בעצמך,

וענו עבר וגם הוא עדי אובד, וז"ל: וציצין
יצטרחן במני זיינא ויפקון באכלוסין
סניאין מן למברניא ומארע אמליא
ויצטרפון בלגיונין דיפקון מן קוסטנטיני
ויצערון לאתוראי וישעברון כל בניו
דעבר, ברם סופהון דאליין ואלייין למיפל
ביד מלכא משיחא ויהוון עד עלמא
לאובדנא. [תרגום: וסנפירים יוזמנו בכלי
מלחמה ויצאו באוכלוסין רבים מן
למברניא ומארץ איטליא, ויצטרפו
בלגיונות שיצאו מן קוסטנטיני (היא העיר
קושטא בטורקיה)], ויצערו לאשור,
וישעברו כל בניו של עבר, אך סופם של
אלה ואלה ליפול ביד מלך המשיח יהיו
עד עולם לאברון].

אכן כל הסימנים כבר התקיימו נגד
עינינו, אבל לעת עתה זקוקים אנו
לרחמי שמים מרובים עד הרגע האחרון.
בפרט מסכנת מלכות רוסיה הרשעה ימח
שמם, אשר אני רואה חובה לעצמי
להודיע ולגלות את פניהם של ממאים
ורוצחים אכזריים אלו ימ"ש, אשר גם
בשנות השואה האיומה היו הרבה
יהודים שברחו מפני הצר הצורך היטלד
ימ"ש אל המקומות שהיו תחת מלכות
רוסיה הרשעה, ביניהם היו גם אמי
מורתי ע"ה הי"ד, ואחותי ואחי וכל
משפחתי הי"ד, אך גם שם לא מצאו
מנוח כאשר כליל שבת קודש אחת
פשטו הרוסיים על כל הערים והבתים
והובילו אותם לארץ גזירה לסיביר, והיה
זה בבת אחת מהרגע להרגע, כאשר
בערב שבת קודש עוד התהלכו היהודים
שאננים ושקטים בביתם, ובפתע פתאום
כליל שבת קודש באו הרוסיים ימ"ש
והוציאו את היהודים מביתם. ובעוד
שאותי ועוד הרבה יהודים לקחו

את אלה הדברים דרשתי כבר בשנת תרח"צ בבולגריא, ואם או לא היו היהודים בעלי נסיון ללמוד מהעבר ולהבין את אשר לפניהם, הרי שהיום אנו כבר מלומדי נסיון ויודעים מה רשעים הללו עלולים לעשות. ועלינו לדעת שרוסיה הטמאה של היום היא אותה רוסיה של אז, ואותם גוים שהיו אז בני י"ח שנה הם היום כבני ארבעים וחמש שנה וסכנתם היא אותה סכנה.

*

חובתינו לעבור ממקום למקום לעורר את היהודים, אל תתנו דמי לך, עוררו נא התעוררו נא, לכו וגשובה אל ה', שכל אחד יעשה איזה דבר עד מקום שידו מגעת, מי שיכול ללמוד דף גמרא ילמד דף גמרא לזכות כלל ישראל; ומי שאינו יכול ללמוד גמרא ילמד פרק משניות לזכות כלל ישראל; ומי שיכול יתן צדקה לזכות כלל ישראל, ויעשה מעשים טובים ויאמר שהוא מעניק זכות זו לזכות כלל ישראל שהקב"ה ירחם עליהם ויצילם מכל צרה וצוקה.

אמנם לפני כמה שנים כאשר היתה עת צרה ליעקב תיקנתי לעשות משמרות שילמדו תורה יומם ולילה בלי הפסק, אבל אז היה מצב מסוכן ודחוק הרבה יותר, ועכשיו סבור אני שדבר זה יכול לגרום לחשש ביטול תורה אם ינדרו שינה מהעיניים, אבל בכל זאת סבור אני שלכל הפחות צריך להשתדל להוסיף איזה דבר, שהאברכים ישתדלו לקום באשמורת הבוקר שעה או שתי שעות קודם זמן הקבוע ללמוד לפני התפילה, ולא לרוץ מהמיטה הישר אל הנחת תפילין והתפילה.

האם לזאת יקרא אמונה ובטחון, הלא אין זו אלא דרך טפשות וחסרון הדעת שניטלה מכני אדם.

והח"י יתן אל לבו שבשעה זו מוטלת עלינו החובה לכל הפחות לבקש ולהתחנן לפני הקב"ה, אלא ה' הושיענו, לומר בכל יום עשרה פרקי תהלים או את כל התהלים; לזעוק את תפילת 'אבינו מלכנו' ותפילת 'עננו'; שאברכים ישכימו לקום לפנות בוקר שעה קודם זמנם הקבוע, כדי לומר כמה פרקי תהלים וללמוד כמה דפי גמרא, לזכות כלל ישראל שהקב"ה יחון פליטתנו לחן ולחסד ולרחמים, כי לא עביד קודשא בריך הוא ניסא למגנא (ראה ברכות נח, א). והעיקר שעל ידי מעשים אלו נגלה דעת ונראה בעצמינו שאנו סומכים ובוטחים רק על רחמי ה' ורק אליו נשואות עינינו.

כבר מצינו ביונה הנביא כאשר קמה רוח סערה והאניה חישבה להישבר (יונה א, 1) שרב החובל קרא אליו ויאמר לו, מה לך נדרם קום קרא אל אלקיך אולי יתעשת האלקים לנו ולא נאבד, ובמצב כזה אנו נמצאים כיום כאשר ספינת העולם מתנענעת בסערת הזמן, שזו העת והעונה להתעורר ולקרוא אל אלקינו. כי מה עוד צריך לבוא כדי שנתעורר, וכי נמתין עד שכל הבתים יעלו באש ורק אז יבינו שצריך לזעוק, וכי ח"ו כאשר יובילו את כולם למחנות אז יפקחו העיניים שצריך לזעוק, והלא בשנות הזעם כאשר כבר הובילו את היהודים בקרונות והורידו אותם באושוויץ, כבר ננעלו שערי תפילה ולא הועיל מה שזעקו אז בתפילה לקרוע את רוע הגזירה.

על כל אחד לדעת בנפשו שמוטל עליו חיוב גמור להשקיע עצמו יותר בלימוד התורה, ולא להתעסק בהבלי הבלים, ולא להיות להוט אחרי ריבוי ממון, כי לא יועיל הון ביום עברה (משלי יא, ד), כאשר אני יכול להעיד על עצמי שבמו ידי קרעתי הרבה שטרות כסף בסכומים גדולים כדי שלא יפול הכסף לידי השונאים הרוצחים, ובשעת צרה וצוקה רואים בחוש שהממון אין יכול להועיל מאומה, ואין לנו אלא לקוות לרחמים ולנסים מאת ה'.

תקוותינו ובטחוננו שאכן השי"ת יהיה בעזרנו, ואם כל יהודי יעשה עד מקום שידו מגעת ויעמוד בתפילה לפני ה' בלב נשבר ונדכה, יראה הקב"ה שיהודים מתחננים לפניו ויקבל את כל התפילות לרצון כאמור (תהלים קמ, יח) קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת, והוא יתברך ברחמיו יעשה לנו נסים. גם בשנות הזעם בתוך מחנה אושוויץ ראינו הרבה נסים, וראו בעליל שלכל מכה ולכל כדור ירייה יש אדרעם [כתובת] מדויק, ומי שהקב"ה גזר עליו שיחיה הוא נשאר בחיים בנסי נסים לאין שיעור, וכן היו הרבה יהודים אשר משמים סייעו בעדם להימלט על נפשם יחד עם כל משפחתם יום אחד לפני כניסת הצוררים. כך גם עתה אנו עומדים כבר ברגע האחרון לפני ביאת הגואל, ואין לנו אלא לעשות תפילתנו רחמים ותחנונים לפני המקום שמישיח יבוא לא מתוך פחד ומורא, אלא בשוכה ונחת והרחמן הוא יעשה לנו נסים.

אך זאת חובתנו שלא לומר שאנו סומכים על עזרת הגוים ימ"ש

שיבואו לעזרתנו, והכתוב צווה ואומר (תהלים קמו, ג) אל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין לו' תשועה, הכוונה שלא רק את אחרים אינו יכול להושיע אלא גם את עצמו אינו יכול להושיע. כן ידוע לי שלפני כמה שנים הלכו לקונסול האמריקאי לדבר עמו שאמריקה תעמוד לימין יושבי ארץ הקודש מפני סכנת הערביים, והוא ענה ואמר, שבשעה שהערביים יחליטו להיכנס לארץ ולהילחם הוא יהיה הראשון שיברח מכאן. הרי שעל נפשם המה חוששים וחרדים ואין יודעים להושיע את עצמם, וכי עליהם נסמוך שהם יעמדו לימין היהודים להושיעם, וכן הכתוב אומר (מלכים ב' יח, כא) עתה הנה בטחת לך על משענת הקנה הרצוצץ הזה על מצרים אשר יסמך איש עליו וגו', ומה נענה אנן בימינו נוכח ריבוי הצרות והאסונות, וכי מי פתי יסור הנה לומר שאפשר לסמוך על 'טובם' של הגוים.

יהודי צריך לדעת שהוא מאמין ובוטח אך ורק בהשי"ת, ורק אליו נשואות עינינו ואילו אנו פונים ברחמים ובתחנונים, ובזכות האמונה והבטחון יעזרנו השי"ת ברחמיו, כי טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו (תהלים קמ, ט), הוא בעל הרחמים והוא אל-מלא רחמים.

*

הדבר ברור בלי שום ספק שאנו נמצאים כבר ממש בקץ הגלות ובימות המשיח, ועלינו להתפלל שעד הרגע האחרון של סיום הגלות יפרוש הקב"ה סוכת שלומו על ישראל, כי עד הקרעטשמע [בית המזיגה] וגם כשעומדים כבר סמוך לשערי

ולחסר דאגה מלבנו, אבל עד הרגע האחרון כל זמן שלא נשמע קול שופר של משיח צריך להרבות בתשובה ותפילה וצדקה. כל יהודי, בלי יוצא מן הכלל, קטן כגדול, מגער ועד זקן, כל אחד לפי האופן שלו ירבה בתפילות ותחנונים ויקח לידו ספר תהלים ויאמר בכל יום כמה פרקי תהלים, ומי שהיכולת בידו יהיה נייעור כלילה לעסוק בתורה, ובוודאי שבשעות היום ירבה בלימוד התורה, עד ירא ה' ויראה בעני עמו ויגאלנו ברחמים וחסדים.

*

עומדים אנו בפתחת הזמן, ואי"ה אמסור את שיעור פתיחת הזמן ביום ראשון הבעל"מ, ותיכף יתחילו ללמוד את סדרי הלימוד החדשים במסכתות נדרים ופסחים, ואת השיעורים נמסור על מסכת נדרים, בעזרת השי"ת.

גם כל אברכי הכולל ילמדו את מסכת נדרים, אבל במקום מסכת פסחים שלומדים הבחורים יתחילו הם ללמוד הלכות טריפות. תחילת הלימוד יהיה בגמרא מסכת חולין, גמרא רש"י ותוספות, ואבקש מאותם אברכים שהיכולת בידם שילמדו גם את פירוש הרא"ש והר"ן והרשב"א על הסדר, כי כאשר ילמדו באופן כזה אוי ממילא אחר כך כשילמדו טור ובית יוסף ושלחן ערוך יורה דעה הלכות טריפות יעלה להם לימודם קצת יותר בנקל. בתחילת כל שבוע יפרסמו את סדר הלימוד לאותו שבוע כמה צריך ללמוד ולהספיק, ואם יש בין הבחורים איזה בחורים מבוגרים שחפצים גם הם ללמוד להוראה, יבקשו

הקרעטשמע גם זקוקים ללגימה. הלא כן מצינו בגלות מצרים, אשר בשלשת ימי אפילה שבמכת חושך מתו רשעים שבישראל עד שיצאו רק אחד מחמישים (רש"י שמות י, כב; שם, יג יח), הרי שלמרות שמכת חושך היתה ממש בסוף הגלות וסמוך מאד לגאולה, המכה התשיעית אחרי שכבר באו שמונה מכות, וממכת חושך עד מכת בכורות וצאת ישראל ממצרים היה פרק זמן קצר מאד, בכל זאת מתו אז חלק גדול מישראל, הרי לנו שגם ימים אחדים קודם הגאולה צריכים לרחמי שמים מרובים.

בן היה גם בחורבן האחרון, במחנה ברנן-בלון, שבאותו היום שיצאו היהודים המעונים לחירות בשעות אחרי הצהרים, הרי בשעות הבוקר הכניסו הרשעים ימ"ש סם המוות בתוך הלחם ומתו באותו היום י"ח אלפים מישראל, הי"ד. כן היה בעוד מחנות ובעוד דרכים אכזריות שהרגו וטבחו עד הרגע האחרון, וכן אני הגבר ראיתי בעני עמו, שגם ביום השחרור [י"ז אייר תש"ה] עוד הובילו אותנו מוואלד לאגער [מחנה העבודה] מיהלדארף הלוך ושוב, ולא עזבו ידם האכזריות מאתנו עד הרגע האחרון, עד אשר עצרו את הקרונות ויצאנו לחירות.

כך הוא גם עתה שאנו זקוקים לרחמי שמים מרובים עד הרגע האחרון כאשר נשמע את קול שופר של משיח, ואמנם שגור בפי העולם שגם אז כאשר ישמעו את קול שופר של משיח יהיו צריכים לרחמים, אבל אני סבור שכאשר כבר נוכח לשמוע את קול שופר של משיח יהיה אפשר לנשום לרווחה

כאן איזוה בחור שאין בתורה ה' חפצו, ילך וישוב לביתו, ואם יש כאן בחור כזה מחוץ לארץ, מאמריקה ושאר מדינות, ישיג לעצמו כבר היום כרטיס מיסה לשוב לביתו ועוד יספיק להגיע לפני שבת קודש, ובפרט כאשר אנו יושבים בסכנה גדולה בארץ ישראל. ואמנם היושב והוגה בתורה אין צריך כלל להתיירא, כי תורה אגוני מגנא ואצולי מצלא (סוטה כא, א), אבל ההולך בטל מה לו ללכת בטל בארץ ישראל, מוטל שילך בטל בחוץ לארץ. כאן בישיבה יבואו רק אלו החפצים ללמוד בהתמדה רבה.

גם אבקשה נא מאברכי הכוללים, שישימו עיניהם להשגיה על הבחורים הצעירים שיעסקו בתורה, וכן ישגיחו בעינא פקוחא על הילדים בתלמודי תורה שיעסקו בתורה, כי הבל פיהם של תינוקות של בית רבן שאין בהם חטא (שבת קי"ט, ב) הוא דבר גדול עד מאד, ולכן צריך להוסיף יותר פיקוח והשגחה על המלמדים שישיגיחו על הילדים שיעסקו בתורה.

בזה נראה לפרש דבר אמרינו (פיוט זכור ברית בסליחות לערב ראש השנה) ואין לנו שיור רק התורה הזאת, פירוש, לנו מצד עצמינו אין לנו ח"ו שום זכות קיום ושיור שישאר מאתנו שארית ישראל, רק זכות אחת של התורה הזאת, כי רק בזכות התורה יש לנו שיור וקיום, כי התורה מצלת ומגנת. תורה, ושוב פעם תורה, ושוב פעם תורה, אשר רק זהו השמירה וההגנה עלינו, כפי שמסופר בגמרא (שבת ל, ב) על דוד המלך, קם מלאך המות קמיה ולא יכיל ליה, דלא הוה פסק פומיה מגירסא. זכויות לימוד

רשות לכך, ואם ימצאו שהם מתאימים לכך יתירו גם להם להצטרף ללימוד יורה דעה.

כאשר לומדים תחילה מיסודות הדברים בגמרא וראשונים, יש בכך שתי ממרות, האחת, שהאברכים יוכלו להיות רבנים היודעים לפסוק שאלה כדת, לא מתוך ספרי מעשיות כדוגמת 'צאינה וראינה' ולא מתוך ספרי קיצורים, כפי שבעיני ראיתי מה שהדפיסו קונטרס דק וקטן, אשר גודלו כגודל דפים קטנים של ברכת המזון, שנכתב עליו שכל הלומד קונטרס זה יכול להיות רב בישראל...

וה**ממרה** השניה, שגם אלו שלא יגדלו לרבנים אלא לבעלי בתים, לכל הפחות יידעו מה לשאול ואת מי לשאול, ויהיו מבינים על הרבנים מה רב בישראל צריך לדעת, כי הצרה הגדולה היא כאשר בעלי בתים המה עמי הארץ גדולים ואין יודעים ומבינים כלל מה רב צריך לדעת, ואם הרב יודע לברך החדש ולהודיע כבר בשבת שלפני ראש חודש באיזה יום יחול ראש חודש, הרי הוא אצלם נחשב לפוסק מושלם שיכול כבר להתיר עגונות ולגייר נכריות...

כך הוא המנהג הנהוג מאז ומקדם לומר שיעור פתיחה בתחילת הזמן, ולהורות את התלמידים איזהו דרך הלימוד הנכונה שיבור לו האדם. ורגיל אני לומר תמיד בפתיחת הזמן, שמי שאינו חפץ כלל ללמוד תורה איני יודע מה הוא מחפש בישיבה, אך מה לנו להמתין עד יום ראשון בפתיחת הזמן כדי להודיע זאת, הרי אני מודיע כבר מעכשיו עוד קודם הפתיחה, שאם יש

שלנו שגם הבטחון הזה יהיה חשוב ומקובל ומרוצה בבטחון בה'. ואז כאשר תקבל ברצון את הבטחון שלנו, ולעולם לא נבוש כי כך בטחנו, כלומר שלא יהיה לנו לבושה וכלימה מה שאנו אומרים כי כך בטחנו, כי מלאכי השרת עלולים לשחוק עלינו וכי איזה בטחון היה לכם, ואיך תאמרו שאתם בוטחים בה', אך אנו מבקשים שבכל זאת לא נבוש בבטחון שלנו, ותקבל לרצון את הבטחון שלנו ותשים חלקנו עם הבוטחים בשמך באמת.

כי הנה נא זקנתי וקשה עלי בעת זקנותי להתחיל לעבוד על עצמי לבוא למדריגה גדולה של בטחון כמדריגת הבוטחים בשמך באמת, ואמת שהייתי צריך ללמוד תורה הרבה, אבל את הנעשה בשנים הקודמות אין להשיב, ולא עליך המלאכה לגמור ואי אתה בן חורין להשתדל לכל הפחות מכאן ולהבא לעשות מעט עד מקום שהיד מגעת; ללמוד קצת גמרא, קצת עין יעקב או פרק משניות, עד מקום שידינו החלשות מגיעות. יהודי צריך לעשות את כל אשר בכוחו ולא יותר, ולקבל על עצמו מאי דהוה הוה מכאן ולהלן חושבנא, והקב"ה יקבלו באהבה וברצון.

והעיקר להראות בעצמו ולקבוע בלבו שאני סומך ובוטח רק על השי"ת. איני סומך לא על כוחי ולא על עוצם ידי, לא על מינים ואפיקורסים ורשעים, לא על הרחמנות של הרוסיים ולא על טובתם של האמריקאים, שכולם שוים לאפס ותוהו, ואין לנו להישען אלא על אבינו שבשמים. הדבר ברור כשמש בצהריים שיסוד הכל טמון בענין זה של

התורה הם 'הטילים' שלנו, הטילים האמיתיים והטובים יותר מהטילים של הגוים, ובוודאי הקב"ה יהיה בעורנו שטילים אלו ינצחו את הטילים של הגוים, ובפרט כאשר יש ציבור של כמה מנינים יהודים העוסקים בתורה, אשר היא סגולה גדולה לשמירה.

ואפשר לעורר גם יהודים משאר מקומות שגם יכנסו לבית המדרש להרבות בלימוד התורה ויקבעו שיעורי תורה; יאמרו 'אבינו מלכנו' וכמה פרקי תהלים. כן בכל בית מדרש יעוררו כמה שיותר את היהודים לתשובה ולתפילה, ועיקר הכל הוא שבכך אנו מראים לבורא כל עולמים שאנו סומכים ובוטחים רק עליו, לא רק לומר מן השפה ולחוץ שבוטחים בה', אלא באמת לבטוח בו, ולבקש לפניו שמעט המעשים הטובים שאנו משתדלים לעשות יתקבלו לפניו לרצון באופן שנוכל לבטוח בזכויות אלו שהקב"ה יצילנו.

*

בזה יפורש נוסח אומרנו בתפילה, על הצדיקים ועל החסידים ועל זקני שארית עמך בית ישראל ועל גרי הצדק, ואמנם יודע אני בעצמי שאיני ראוי להיכלל בכלל הצדיקים והחסידים, ולא בכלל זקני שארית עמך ישראל, וגם איני בכלל גרי הצדק, אך זאת אבקש, ועלינו יהמו נא רחמיך ה' אלקינו, ובאיזה זכות אבוא לבקש כן, לכן אני מוסיף ומבקש, ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת ושים חלקנו עמם, פירוש, שתשים את חלקנו עם הבוטחים בשמך באמת ותכלול אותנו עמם, דהיינו שתקבל ברצון את הבטחון

ע"כ. הרי שהוא לא חוזר בתשובה גם אחרי שכבר לקה מכה אחרי מכה, בבחינת (עירובין י"א, א) רשעים אפילו על פתחו של גהנום אינם חוזרים בתשובה.

אף על פי כן אנו רואים כאן דבר נורא, שבכל זאת הקב"ה יושב ומצפה גם לאיש כזה שישבו בתשובה ויקבלו ברכון. כי כל יהודי באשר הוא שם, יהיה מי שיהיה, אפילו אדם שפל וגרוע הנמצא בעמקי שאול, שמתעורר לשוב בתשובה רק בעת שצרתו צרה, כאשר הוא חושש לנפשו שמא הכהן יטמא את נגעו ועוד מעט יצטרך לישב בדד חוץ למחנה וכולם יתרחקו ממנו, עם כל זאת הקב"ה מקבלו באהבה וברצון ואם ישוב מיד יקבלו.

ובאשר הוא בא אל הכהן הקדוש, הוא מתמלא עליו רחמים ובמסתרים תבכה נפשו על הצרה אשר פקדה אותו, אבל הוא יודע שלטובתו של המצורע בהכרח לומר לו תוכחת מוסר לשוב בתשובה, כדברי הספורנו הנוכחים לעיל שטומאת נגעים וטהרתן הם אלא על פי כהן, כי שפתי כהן ישמרו דעת ויורו למנוגע לפשפש במעשיו, והכהן מעורר אותו שיתן אל לבו שהנגע בא עליו מחמת שעבר על אחת משבעה דברים שעליהם הנגעים באים (ערכין טו, א) לשון הרע, שפיכות דמים, שבועת שוא, גילוי עריות, גסות הרוח, גזל, וצרות העין. כך הכהן מעוררו בדברי כיבושין השוכרים את הלב, ויחד עם זאת גם מתפלל עליו שירפא לו, כדברי הספורנו, ואם יש ליהודי זה נקודה קמנה של לב נשבר בוודאי לבבו נשבר

במחון מוחלט בהשי"ת, מבלי להיות מוסת ומודח אחרי משאות שוא ומדוחים.

ובמחון בהשי"ת אין פירושו רק לומר בפיו שהוא בוטח בה', אלא שזה יהייב אותו לעשות מעשים למען השי"ת כדי שבזכות מעשים אלו נהיה ראויים לישועות ה'. ללמוד תורה, ולעבוד את ה' גם באכילה, כאמור (משלי ג, ו) בכל דרכיך דעהו, ואמנם הדורות חלוצים ואין בנו היום הכח להתענות, ומה גם שצריכים לחזק הכוחות ללימוד התורה, אבל לכל הפחות יכול אדם לקבוע בלבו שהריני דוחה ומאחר את זמן האכילה במחצית השעה למען כבוד שמו יתברך, או שאחרי שכבר סיימתי לאכול את כל המוכן לפני אני מושך ידי ומונע עצמי מלאכול כף אחת או חצי כף למען כבוד השי"ת, ובזכות מעשים טובים אלו יעזור השי"ת ויגן ויושיע לכל החוסים בו.

*

עתה נתנה ראש ונשובה לביאור הכתוב בפרשתן, וראה הכהן אותו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת הוא וכבם בגדיו וטהר. הנה מצורע זה שכבר לקה בגופו בוודאי היה אדם שפל מאד, שהרי אמרו חז"ל (יקרא רבה י"ד) אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה, נגעים הבאים על האדם תחילה הן באים בביתו, חוזר בו מעון חליצה, ואם לאו מעון נתיצה, הרי הן באים על בגדיו, חוזר בו מעון כביסה, ואם לאו מעון שריפה, הרי הם באים על גופו חוזר בו יטהר, ואם לאו כדד ישוב,

ישחקו ויאמרו מה לכם ומו אתם שתקראו להקב"ה 'אבינו', והרי מצינו (בבא בתרא י' א) שבזמן שאתם עושין רצונו של מקום אתם קרוין בנים, ובזמן שאין אתם עושין רצונו של מקום אתם קרוין עבדים.

בן ידוע המעשה שהיה אצל הרה"ק רבי אלעזר זי"ע, בנו של רביה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, שהיה פעם מיושבי שולחנו של הרה"ק רבי פנחס מקאריין זי"ע, ובאמצע עריכת השולחן התלהב הרה"ק רבי אלעזר ואמר בהתרגשות 'אוי טאטע פון הימל! נענה אליו הרה"ק מקאריין בשאלה 'ודילמא לאו אביו הוא' (עפ"י חלוץ יא, ב). כשחזר הרה"ק רבי אלעזר לביתו וסיפר לאביו הרבי ר' אלימלך את דברי הרה"ק מקאריין, שאל אותו אביו, ומה השבת לו, ואמר, לא השבתי לו כלום. אמר לו הרבי ר' אלימלך, היה לך להשיב לו הלא כתוב (דברים לב, ז) שאל אביך, שהוא מלשון השואל חפץ מחבירו, שאפשר לשאול 'אב' [מ'בארגט זיך א טאטע], עכד"ק (ראה דברי יחזקאל, פרשת מסעי). ואמנם אלו דברים העומדים ברומו של עולם להבין מה שהרה"ק מקאריין שאל ומה שהרבי ר' אלימלך ענה לו, אבל פשטות הפירוש הוא כאמור שבזמן שאין עושים רצונו של מקום אין קרוים בנים, וכענין שמצינו (זבחים כב, ב) בן נכר שנתכרו מעשיו לאביו שבשמים, ולכן שאל אותו ודילמא לאו אביו, כי מי יודע אם הוא בכלל עושים רצונו של מקום בשלימות. ובכן קמה וגם ניצבה תמיהתנו, איך אפשר לומר בדור שפל כזה הלשון על מי לנו להשען על אביו שבשמים.

ונכנע ושב בתשובה, ואז אכן יראה הכהן ביום השביעי והנה כהה הנגע וטהרו הכהן.

אולם מוסיף הכתוב ואומר, **ואם פשה תפשה המספחת בעור אחרי הראותו אל הכהן לטהרתו,** פירוש, אחרי שהוא בא אל הכהן כדי שיטהרו ויעורר אותו בתשובה, ואחרי שכבר ראה כי צרתו צרה וחרב חדה מונחת על צווארו ובכל זאת לא שב בתשובה, ואחרי שהכהן כבר התריע בו והוכיחו בתוכחת מוסר, ואחרי שהכהן כבר התפלל עליו ואמר לו שיתפלל על עצמו, ואחרי כל המעשים הללו עדיין פשה תפשה המספחת, בהכרח שאדם זה משוקע לגמרי בשערי טומאה, ואין לכהן ברירה אחרת אלא לקבוע עליו שהוא טמא מוחלט, ונראה שנית אל הכהן וראה הכהן והנה פשתה המספחת בעור וטמאו הכהן צרעת הוא.

עוד נראה לומר במקרא זה מה שנראה לי כדבר נכון, ומי יתן ויהיו הדברים נשמעים בשמים, כי כל אחד יכול לפעמים לומר דבר טוב ונכון. בהקדם לבאר מה ששנינו (סוטה מט, א) משחרב בית המקדש וכו' ואין דורש ואין מבקש ואין שואל, על מי לנו להשען על אביו שבשמים.

לכאורה יש להבין, אחרי ששנינו שם במשנה שהדורות שפלים כל כך, שוב איך אפשר לומר הלשון אביו שבשמים, והרי מלאכי מרום בשמים

(יחזקאל לג, ז) ואתה בן אדם צופה נתתיך לבית ישראל, והיו בישראל צדיקים כמו רב אדא בר אבהו שכאשר ראה אשה לבושה כרבלתא שלא בצניעות קם וקרע הבגד ממנה (ברכות כ, א), והלכו בכל פינות ומחנות לעוק ולהודיע כי יש אלקים שופטים בארץ, אז אם היה יהודי שלא שמע בקולם היה עונשו כפול ומכופל, אבל במקום שאין אנשים ואף אחד אינו דורש ומלמד דעת את ישראל, וגם לרבות אין אף אחד שמתפלל ומבקש רחמים על כל ישראל, כפי שמצינו כאן שהכהן ביקש רחמים אפילו על המצורע השפל, שוב איזה מענה ותביעה אפשר לבוא על מי שאינו שלם במעשיו, כי אין הוא יכול להושיע את עצמו.

זהו ששנו חכמים, שאלמלי היו בישראל צדיקים שהיו דורשים בתוכחת מוסר ומבקשים רחמים על ישראל, אזי היה אפשר לומר שמי שאינו עושה רצונו של מקום אינו נקרא בן והקב"ה אינו נקרא לו לאב, כי יאמרו לו ודילמא לאו אביו הוא, ולמה לא שמעת בקול המוכיחים והמייסרים. אבל כאשר אין דורש, פירוש שאין מי שדורש דרשות של תוכחת מוסר, ואין מבקש ואין שואל, פירוש שאין מי שמבקש ושואל רחמים על ישראל, מעתה על מי לנו להשען על 'אבינו' שבשמים, וראויים הם ישראל בכל מצב שיהיו נקראים בנים והקב"ה יקרא אביהם שבשמים.

*

בענין זה ראיתי בכלי יקר כאן שהביא את דברי חז"ל (פנהרין צו, א) אין בן דוד בא עד שתתהפך כל המלכות למינות, אמר רבא, מאי קרא

אבן יתבאר, כי הנה מצינו שיטות בפוסקים (ראה תורת חיים עירובין סט, א ד"ה ההוא; אלה רבה או"ח סימן שפה, ג) שאפילו המחלל שבת בפני עשרה מישראל, מכל מקום אם הוא מתבייש לחלל שבת בפני חכם וגדול בישראל, אינו נקרא מחלל שבת בפרהסיא.

אולם הדברים אמורים רק כאשר הגדול בישראל, הנשיא וראש הסנהדרין, הוא עצמו אדם צדיק, שאז שפיר יש לומר שכל מי שאינו בוש לחלל שבת בפניו דינו כמחלל שבת בפרהסיא, אבל אם ח"ו הדור שפל כל כך שאפילו הנשיא והגדול שבישראל הוא ח"ו מחלל שבת, שוב אין לך בכל ישראל שום אדם רשע שדינו כמחלל שבת בפרהסיא, כי אי אפשר לומר על אף אחד שהוא אינו בוש לחלל שבת אפילו בפני גדול בישראל, כי למה זה יבוש לחלל שבת בפני אותו גדול שהוא עצמו מחלל שבת ח"ו.

זהו כעין מה שאמרתי זה מכבר לבאר מדוע אנשי עיר הנידחת מיתתם רק בסיף (דברים יג, יד), בעוד שכל עובד עבודה זרה מיתתו בסקילה החמורה יותר (פנהרין ג, א), כי מאחר שכל יושבי העיר, מקטן עד גדול, חמאו בעבודה זרה, שוב יש לכולם קצת אמתלא שבראותם את כולם חוטאים נמשכו איש אחרי חבירו, כי לא היה מי שיוורה להם דעה ומי שישמעם את דבר ה', ולכן עונשם קל יותר.

אמור מעתה שקלקלתו היא תקנתו, שכל זמן שהיו בישראל צדיקים אשר סובכו בערים ובעיירות לומר את האסור ואת המותר, וקיימו בעצמם

לטהרתו, דהיינו שהכהן עדיין לא הוכיחו בתוכחת מוסר לטהרו, ועדיין לא התפלל וביקש עליו רחמים, אז אי אפשר לבוא עליו בתביעה ומענה למה חטא, ועדיין אינו דינו כמצורע טמא. רק ואם פשה תפשה המספחת בעור אחרי הראותו אל הכהן לטהרתו וגו' וממאז הכהן צרעת הוא, הכוונה שהוא כבר הלך אל הכהן לטהרתו, ולא לסתם אדם אלא לכהן הקדוש אשר שפתיו ישמרו דעת והורה לו דרך ה' לפשפש במעשיו, וגם לרבות הכהן התפלל וביקש עליו רחמים, אך ורק אז אפשר לבוא בתביעה על המצורע שבכל זאת הוא עבר על ציווי והתראתו של הכהן ועמדו במרדו, ואז דינו כמצורע טמא.

זו היא רבותא גדולה וגוראה, וללמדנו שאם אדם אין צדיק בארץ, ואין דורש בדרשות מוסר ואין שואל רחמים, שוב אי אפשר לקבוע דינו כמצורע טמא, והקב"ה מקבל אהבה את בניו אהוביו שנקראו בנים למקום.

[חסר הסיים]

(להלן פסוק יג) כולו הפך לבן טהור הוא, וכתב וז"ל, רמז לדבר, הפך 'לבן', כשהמלה הפוכה יהיה 'נבל', ורצה לומר, כשכולם ינבלו צור ישועתם, אז יטהר ה' בהכרח כל הארץ מגילוליה, עיי"ש מה שביאר בזה לדרכו.

ולדרבנו נראה הכוונה בזה, שאלמלי לא היתה נהפכת כל המלכות למינות, והיו בישראל אנשים גדולים ממי ללמוד ועל מי להביט, אז יש מענה ותביעה על מי שאינו הולך בדרכיהם, אבל כאשר כל המלכות כולה נהפכת למינות, וכולו הפך לבן אותיות נבל, אזי טהור הוא, כי אין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו (עבודה זרה ג, א), והוא בעל הרחמים ודיין אמת ויודע שכאשר אין דורש דרשות מוסר ואין שואל ומבקש רחמים, שוב מה יעשה הכן, ואז הקב"ה לכדו דן דינם ומוציא כאור משפטם שדינם כבנים למקום.

בבן יבואר שבא הכתוב להורות לנו דבר גדול ללימוד זכות על ישראל, שכל זמן שלא בא המצורע אל הכהן

לעילוי נשמת

הרבנית הצדיקת החשובה, אשה יראת ה' היא תתהלל
 מרת **מרים** ע"ה בת הגה"ח רבי יוסף דוב בלייך-סיגל ז"ל **אונסדורפר**
 אשת חיל עמרת בעלה, מעמודי האור של עדתנו הקדושה
 הגה"ח רבי שמואל אלכסנדר אונסדורפר זצוק"ל
 רב ור"מ דקהילתנו הק' בפתח תקוה
 נלב"ע ביום ו' באייר תשע"א

תנצב"ה

הונצחה ע"י

בניה וחתניה מעכש"ת הרבנים הגה"צ שליט"א

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

כי לקח טוב נתתי לכם תורתִי אל תעזובו

בן הכתוב אומר (משל' ד, ב) כי לקח טוב נתתי לכם, ועל דרך שדרשו חז"ל (קידושין ב, א) על הפסוק (דברים כב, יג) כי יקח איש אישה, דילפינן קיחה קיחה משדה עפרון לקנין כסף, וכן הכורא כל עולמים נתן לעמו ישראל את התורה הקדושה המונחת בקרן זוית וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול (יומא ב, ב), שכן לכל אדם מישראל יש חלק וזכות בתורת אמת, אבל בשביל להשיגה צריכים לקנותה ולשלם בעבורה.

ודוגמא לאדם הנכנס לחנות, דבאם עדיין לא שילם למוכר בעד החפץ שהוא חפץ לקנות, עדיין לא זכה בו ולא נכנס עדיין לרשותו, ובאם יטול החפץ מבלי לשלם הרי גנב יקרא, כי לכל חפץ יש ערך ושוויות כמה צריכים לשלם תמורתו, ורק כשמשלם בעד החפץ נחשב שעשה בו קנין ונכנס לרשותו. וכן הדבר בעסק התורה, דרק על ידי התשלום של מ"ח דברים, אזי התורה 'נקנית' לו.

ואף כשנראה לאדם שבמציאות הוא לומד ועוסק בתורה, ואף כבר סיים מסכתא ויותר והשיג את חכמת התורה, עם כל זה יידע בנפשו שאם עדיין לא

בתורה"ק (ויקרא יב, א-ב) וידבר ה' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים וגו'.

יש לדקדק כמה שנכתב ב' פעמים תיבת לאמר, ובנוסף לזה גם דבר אל בני ישראל. וגם גוף הציווי דבר אל בני ישראל צריך ביאור, דהלא כל התורה נאמרה לבני ישראל עם קרובו, וכבר עמד בזה זקה"ק מוהרצ"א זי"ע באגרא דכלה (פרשתו, ד"ה וידבר ה').

לזכות לקנין תורה על ידי תשלום במ"ח דברים

נקדים מדברי כ"ק אדמו"ר זי"ע (שפע חיים, רעוא דרעון ח"ה, פרשת מצורע, מאמר ב, אות ט; שם, מאמר ג, אות ט), שאמר רעיון עמוק וענין גדול על הא דמצינו במשנה (אבות ו, ו) שהתורה נקנית במ"ח דברים, שהתנא נקט הלשון 'נקנית' להורות דאם רוצה האדם לזכות לתורה ושהיה לו חלק בתורה, הדרך לזה הוא באופן של קנין, והיינו שמשלם תמורה בעד התורה, שמזדכך במיעוט שינה ובמיעוט אכילה וכדומה בקיום כל המ"ח דברים, ורק אז יכול לזכות לתורת אמת.

התורה נשארת חקוקה בו והוא עלול לצאת נקי מכל כיון שאין לו זכות בה, ולכן נעשית לו סם מיתה. ואדם כזה צריך להתעורר ולהשכיל לשפר דרכיו ולהשלים עצמו בקניני התורה ואז יזכה לתורה שתהא שלו כיון ששילם עליה.

המוציא את הרע מקרבו זוכה לתורה

בזה ביאר המדרש (ויקרא רבה מז, ב; ויקרא, פרשת מצורע, רמז תקנו), מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריו ואומר, מאן בעי למזבן סם חיים, אודקין עליה, רבי ינאי הוה יתיב ופשט בתורקליניה, שמעיה דמכריו מאן בעי סם חיים, אמר ליה תא סק להכא זבון לי, אמר ליה לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך, אטרח עליה, סליק לגביה הוציא לו ספר תהלים, הראה לו פסוק (תהלים לד, יג-טו) מי האיש החפץ חיים, מה כתיב בתריה נצור לשונך מרע, סוד מרע ועשה טוב, אמר רבי ינאי אף שלמה מכריו ואומר (משלי כא, כג) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, אמר רבי ינאי כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוכל זה והודיעו מי האיש החפץ חיים, לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם זאת תהיה תורת המצורע תורת המוציא שם רע, ע"כ.

דאותו רוכל הכריו ואמר, מאן בעי למזבן סם חיים, נקט הלשון 'למזבן', להורות דרק אם ישלם האדם בעד התורה כדרך מקח וממכר, אזי תהא תורתו 'סם חיים' ויזכה להרגיש בה מעט ומתיקות. וכשרצה רבי ינאי להבין דבריו

שילם מתחילה בכדי לזכות לקבל את התורה, והיינו ארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם, אזי סופו שלא תשאר התורה אצלו, כיון שהתורה שלמד אינה שייכת אליו ולא נכנסה לרשותו. וזהו שאמר הכתוב, כי לקח טוב נתתי לכם, וכוז"ל (ברכות ה, א) אין טוב אלא תורה, ורק אם האדם מבין שאת התורה יכולים להשיג רק על ידי קנין בדרך מקח שמשלמים עליו מתחילה, אזי תורתו אל תעזובו, שהתורה שלמד לא תעזבו ולא תשתכח ממנו, אלא תישאר חקוקה היטב בלבו ויזכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא.

בשזוכה לתורה על ידי קנין היא לו סם חיים

אמרו חז"ל (יומא עב, ב) זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מיתה. והלשון 'זכה' מורה על מי שיש לו זכות בדבר, והיינו כששילם בעדו זוכה במקח. ומי שלומד תורה באופן של זכה, היינו ששילם בעד התורה וקיים בעצמו את כל המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם בכדי שזוכה לקנין תורה, אזי התורה נעשית לו סם חיים, שהוא זוכה להרגיש מעט ומתיקות בתורה.

אבל אם לא זכה, היינו דאף שעוסק בתורה, ואפילו יגע ועמל בה, אולם זאת לא ידע שבכדי להשיג ולקבל את התורה צריכים לזכות בה מתחילה על ידי תשלום מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם, לפרוש עצמו מהבלי עולם הזה ולמעט בשיחה ושינה ושאר תענוגים, אזי אף על פי שעסק בתורה אין

שומר מצרות נפשו, שלא תהא תורתו סם המות אלא יזכה לחלק בתורת אמת.

לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם, זאת תהיה תורת

המצורע, תורת המוציא שם רע, דרך אם יוציא את הרע ממנו וישמור פיו ולשונו וישוב בתשובה שלימה באמת, ויקבל על עצמו מאי דהוה הוה מכאן ואילך חושבנא, ללמוד וללמד וגם לשמור ולעשות, אזי יזכה לכתרה של תורה. עכרה"ק ובתוספת ביאור.

שתהיו עמלים בתורה

ידוע מה שהקשה זקה"ק מצאנו ז"ע בדברי חיים (פרשת בחקותי, ד"ה בפסוק אם בחקותי וגו') על הפסוק (ויקרא כו, ג) אם בחקותי תלכו וגו', ופירש רש"י שתהיו עמלים בתורה, וז"ל, קשה למה קראו רש"י ז"ל עמל בתורה וכו', באמת מי שעושה המצוה והתורה באהבה לא מקרי עמל כלל, ואדרבה הוא המנוחה, כמו שכתב רש"י ז"ל בכרכות דלכן נקרא מקום המקדש מנוחה יעו"ש בדבריו [והוא בתר"י (ברכות ג, ב מדפי הרי"ף, ד"ה היוצא מבית הכנסת) דמבאר הא דאמרינן (ברכות ו, ב) היוצא מבית הכנסת אל יפסיע פסיעה גסה, הטעם מפני שנראה כמו שיוצא מן הטורח אל המנוחה, וזה ההיפוך, שבת הכנסת שהיא בית התפילה היא המנוחה ויש לו לשמוח בשיבתו בה], וכן האמת דמחמת האהבה נחשב כל העמל כלא, ורק למנוחה יחשב וכו' ורק כשאינו עוסק בתורה באהבה הוא לעמל בעינו. עכלה"ק ועיי"ש מה שתירץ לדרכו בקודש.

וביקש ממנו תא סק להכא זבון לי, אמר לו הרוכל לאו את צריך ליה ולא דכוותך, כי צדיק כמותך בוודאי השלים עצמו בכל קניני התורה.

וכאשר אמרה עליה, סליק לגביה, הוציא לו ספר תהלים והראה לו הפסוק מי האיש החפץ חיים, היינו אם רוצה האדם לזכות שהתורה תהיה לו בחינת סם חיים, וכהמשך הפסוק אוהב ימים לראות טוב, אין טוב אלא תורה, העצה לזה נצור לשונך מרע, שיקדש ויטהר את פיו ושפתיו מדבר מרמה, שזהו בגדר קנין במיעוט שיחה. וכן בכלליות יקיים סוד מרע על ידי שאר קניני התורה, וכך יזכה לקיום ועשה טוב, היינו לכתרה של תורה, דכל זמן שהוא בעל לשון הרע ובעל רכילות ואינו שומר פיו מלדבר דברים אסורים, אזי אף שיהיה ושפתיך, רצ"ל שתעסוק ותתייגע בתורה, יהא זה בבחינת מדבר מרמה, היינו כדברי רמיה, כי לא יתכן לזכות לתורת אמת כאשר אין מושלמים בקניניה.

מדברים אלו נתפעל רבי ינאי, שהרוכל גילה דבר חדש שהתורה נקנית בתשלומין. ועל זה הוסיף רבי ינאי ואמר, אף שלמה מכריו ואומר שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, דכפיו הטמא שמדבר בו לשון הרע ורכילות לא יוכל לזכות לתורה, כי אי אפשר לשלב שניהם יחדיו, הן שפיו יהא עסוק בדיבורים אסורים, או לדבר בלשון עכו"ם או בלשון עברית, והן לעסוק בתורת ה' ובעבודת ה', שהם תרתי דסתרי. ורק באם יקבל על עצמו להיות שומר פיו ולשונו מכל דיבור שאינו הגון, אזי יהא

וכל תכלית לימוד התורה הוא מתוך קבלת עול, שזה אפשר רק על ידי קניני התורה.

בן שנינו (אבות ב, יב) והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך וכל מעשיך יהיו לשם שמים. נקט לשון התקן, להורות דבכדי לזכות לקבלת התורה באופן שתהיה חקוקה היטב בלבו ולא תהיה כתורתו של דואג וכחכמתו של בלעם, צריך מתחילה להתקין עצמו שיהא מוכשר לה ושכל מעשיו יהיו לשם שמים, היינו שיוכך ויטהר את הגוף והחומר בקיום כל המ"ח דברים ושכל פעולותיו ומעשיו יהיו בלתי לה' לברו. שאינה ירושה לך, רצ"ל שהתורה אינה באה מאליה כירושה הנופלת לאדם, אלא על ידי שמכין עצמו לקבלה באופן הראוי.

מצות ספירת העומר רומזת על חובת ההכנה לקבלת התורה

על דרך זה יש לומר בטעם מצות ספירת העומר ככתוב בתורה (ויקרא כג, טו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה וגו' עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום וגו'. ובהקדם להבין מדוע לא נתן הקב"ה את התורה לעמו ישראל מיד ביציאת מצרים, והלא זאת היתה כל תכלית יציאת מצרים כמו שאמר הקב"ה למשה רבינו (שמות ג, ב) בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, ומן הראוי היה דתיכף ביציאתם ממצרים יקבלו את התורה.

ועל פי האמור יתורץ, דהן אמנם כאשר הבורא כל עולמים עוזר לאדם ויודע לפלפל ולחדש בתורת ה' ולהוסיף מדיליה, אין לך נועם ומתיקות גדול מזה, ועצם עסק התורה בוודאי לא היו עמל אלא נחשב לתענוג והנאה, ומה שנקט רש"י הלשון עמלים בתורה היינו על דרכי קנין התורה, דכיון שצריך להשלים עצמו במ"ח הקנינים הרי זה נחשב לעמל, ובכלל זה גם לקיים דברי חז"ל (אבות ו, ד) 'כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל', שכל זאת בגדר קניני מיעוט תענוג ומיעוט שינה. וכאשר יהיה האדם עמל ויגע להשיג קניני התורה אזי יקויים בו אם בחקותי תלכו, שילך תמיד בחוקי התורה וקיום מצוותיה, שכן התורה תהיה חקוקה בו כיתר שלא תימוט.

התקן עצמך ללמוד תורה שאינה באה מאליה

ענין זה צריכים להתבונן ולהתעמק בו הרבה, כי הלא בוודאי רצונו ותשוקתו של כל אדם מישראל הוא להיות תלמיד חכם, שהתורה שעסק בה תהיה חקוקה על לבו ושלא ישכח מה שלמד, אולם לעומת זה היצר הרע כדרכו מבלבל את האדם ואומר לו, בוודאי צריך אתה לעסוק בתורה ולכן תלמד תיכף ומיד בכדי שלא תהיה ללעג ולקלס בין הסביבה ובין החברים ובכדי שכולם יחשיבו אותך כמתמיד, וכדומה. וכזה גופא מביא את האדם לידי מכשול ותקלה, כי תורה באופן כזה אין לה קיום,

צריך הוא מתחילה לשעבד רמ"ח אבריו ושם"ה גידיו ולהכניע את הגוף והחומר, ואז יוכל להתעלות למדרגת עסק התורה, שכן אי אפשר לעסוק בתורה בעוד שהולכים אחר תאוות הלב ותענוגי עולם הזה, כי הם תרתי דסתרי. ולא יפלא מה שרואים אצל בני אדם שזמן קצר אחר שמקבלים על עצמם בלב שלם לעסוק בתורת ה', הם מאבדים החשק וההתלהבות ולא נודע כי בא אל קרבנה, שכן לזכות בתורת אמת אי אפשר אלא אם זכה במקחו והקדים תחילה בתשלומין של טהרת מדותיו וזיכך רמ"ח אבריו ושם"ה גידיו.

לזה אמר הכתוב, **אשה כי תזריע**, דמתחילה צריכים לשבר את החומר ולהכניע את הגוף שהוא בחינת אשה, ורק באופן הזה וילדה זכר, המורה על הנשמה הרוחנית, והיינו שזיכה לתורה ולתפילה. כי באם יעסק בתורה בעוד שהוא ממלא כריסו מכל המעדנים שבעולם והולך אחר תאות והבלי עולם הזה, אזי וממאה שבעת ימים, המורה לשבעים שנות חיי האדם כמו שכתב רביה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע (שם), ואף על פי שעסק בתורה כל ימי חייו עם כל זה באם לא זכה במקחו של תורה ובא לעסוק בתורה בעוד שהולך אחר תאות לבו אזי נעשית לו סם המות, ולא תתקיים תורתו בידו.

והתורה הקדימה, דבר אל בני ישראל, ועל דרך דאיתא (מגלה עמוקות, פרשת ואתחנן, אופן קפו) ישראל"ל נטריקון י"ש ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה, והיינו שלכל איש ישראל יש חלק בתורת ה', ובאם ירצה

אלא שרצה הקב"ה להורות לבני ישראל שאי אפשר לצאת מארץ מצרים ערות הארץ, ששם היו בבחינת הללו עובדי עבודה זרה והללו וכו' ולא נשתנו אלו מאלו (ילקוט, פ"ב, בשלח, רמז רלד; זוה"ק, פרשת אמור, ח"ג דף קא, ב), ויתעברו בנויים וילמדו מעשיהם (תהלים קו, לה), ותיכף ומיד לקבל התורה, כי אי אפשר לאדם שזיכה לתורה בעוד שהוא עדיין שקוע בתוך הטומאה. ולכן צוונו הקב"ה לספור ספירת העומר בכדי שנעמול ונתייגע בכח עצמנו לתקן המדות הקדושות, לזכך ולטהר רמ"ח אברינו ושם"ה גידינו, לפרוש מתאוות והבלי עולם הזה ולקבל על עצמנו עול מלכות שמים, שכל פעולותינו ותנועותינו יהיו לשם שמים, ורק אז נזכה לקבל התורה באופן שתהיה חקוקה על לבנו היטב.

זיכך הגוף והחומר כדי לזכות לתורה

בזה יבואר לשון הכתוב, אשה כי תזריע וילדה זכר, על דרך דאיתא בספה"ק תולדות יעקב יוסף (פרשתו, אות א, ד"ה ועוד יתפרש) דהגוף הוא בחינת אשה והנשמה היא בחינת גבר, ועל מנת לזכות להשגות ולקבלת עול מלכות שמים צריכים לילך בהדרגת, עיי"ש לדרכו בקודש, ושני נביאים נתבאו בסגנון אחר, דרעיון זה איתא גם בספה"ק נועם אלימלך (פרשתו, ד"ה אשה כי) לפרש פסוק זה לדרכו, שאדם צריך לילך בעבודתו בכל יום ויום ממדרגה למדרגה עיי"ש.

לענינו יש לומר, דבכדי לזכות שהתורה תתקיים ביד האדם

צריך לילך בהדרגה, אשה כי תזריע
בזיכוך הגוף, ואז וילדה זכר כנ"ל.

ומתוך ד"ק בעידן רעוא דרעזין
ש"ק פרשת תזריע-מצורע תשנ"ז

להגיע למדרגת לאמר, רצ"ל שתהא
התורה שגורה על פיו עד שיוכל לאומרה
בעל פה על פי מה שכתב המ"ז (יורה דעה
סימן א, ס"ק ה) דלאמר היינו בעל פה,
ושהתורה תישאר חקוקה על לבו היטב,

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להרפסת הגליון

אחד מאנ"ש הי"ו

לטובת נשמת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

בשבח ובהודיה להשי"ת שזכה לקיים רצון צדיק

וזכותו הגדולה עמדה לו לראות ברכה והצלחה

כן יעזרהו השי"ת שיושפע עליו ועל ב"ב רחמים וחסדים וימלא ה' משאלות לבם לטובה

לעילוי נשמות

הרה"ח ר' ישראל ב"ר נפתלי הירצקא ז"ל פיליפ – נלב"ע ביום כ"א כסלו תשע"ד

וזוגתו מרת חוה ב"ר יצחק ז"ל

נלב"ע ביום י"ז ניסן, ב' דחול המועד פסח תשפ"ג

תנצב"ה

הונצחו ע"י המשפחה החשובה הי"ו

הגאון רבי יהודה צבי גלנץ שליט"א

קרית צאנז נתניה - רב ביהמ"ד אמרי דבש

לעילוי נשמת אביו החשוב

הגאון רבי אהרן דוד ב"ר משה אברהם ז"ל גלנץ – רב ואב"ד בית גמליאל

נלב"ע ביום ג' אייר תש"נ

תנצב"ה

הרה"ח ר' יצחק אייזיק הלוי פשחצקי הי"ו

פתח תקוה

לעילוי נשמת

אביו הרה"ח ר' יהודה אריה הלוי ב"ר יצחק אייזיק הלוי ז"ל פשחצקי

נלב"ע ביום ג' אייר תשנ"ז

תנצב"ה

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

הרה"ח ר' שלום ברבר הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר אברהם צבי שיחי
שנבחן בהצלחה על שש מאות דפי גפ"ת בעל פה
ונתעטר בתואר "החבר"

יה"ר שיזכה להמשיך ולהתעלות מעלה מעלה באהלה של תורה, מתוך רוב נחת ואושר כה"י

הרה"ח ר' פינחס גרוס הי"ו

אלעד

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר חיים אלעזר שיחי
שנבחן בהצלחה על שש מאות דפי גפ"ת בעל פה
ונתעטר בתואר "החבר"

יה"ר שיזכה להמשיך ולהתעלות מעלה מעלה באהלה של תורה, מתוך רוב נחת ואושר כה"י

הרב צבי גרין שליט"א

קרית צאנז, נתניה

בן הרה"ג ר' יעקב קאפיל שליט"א, וחתן הרה"ג ר' משה נחמן זילברמן שליט"א
לזכות בנו מאיר שמעון שיחי שנולד במזל טוב
יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ד אברהם מרדכי וייצנר הי"ו

קרית צאנז, נתניה

בן הרה"ח ר' משה מתתיהו הי"ו, וחתן הרה"ג ר' משה נחמן זילברמן שליט"א
לזכות בנו בכורו יעקב שלום שיחי שנולד ונפדה במזל טוב
יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ד יחזקאל שרגא יוספוביץ הי"ו

בני ברק

בן הרה"ח ר' נתן נטע הי"ו, וחתן הרה"ח ר' חנוך העניך רייך הי"ו
לזכות בנו שלמה שיחי שנולד במזל טוב
יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר חיים ברוך הלברשטאם הי"ו

אלעד

בן הרב שמואל שליט"א, וחתן הרה"ח ר' יעקב אלחנן בהריר הי"ו
לזכות בנותיו התאומות שיחי' שנולדו במזל טוב
יזכה לגדלן לבעלי תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר מאיר לצטר הי"ו

קרית צאנו, נתניה

בן הרה"ח ר' ישראל הי"ו, וחתן הרה"ח ר' יוסף כהן ז"ל
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יזכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר ישעיה יצחק ויינגרטן הי"ו

קרית צאנו, טבריה

בן הרה"ח ר' צבי ז"ל, וחתן הרה"ח ר' משה אברהם גלנץ הי"ו
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יזכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר יואל צבי קניג הי"ו

קרית צאנו, טבריה

בן הרה"ח ר' אהרן אליעזר הי"ו, וחתן הרה"ח ר' שמעיה רייכמן הי"ו
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יזכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

משפחת שר הנכבדה הי"ו

קרית צאנו, נתניה

לעילוי נשמת

עמרת ראשם ואביהם היקר

האי גברא יקירא, רב הינא ורב חסדא

המתנחך הדגול והמנהל המסור של מוסדות החינוך בקרית צאנו

הרה"ח ר' חיים שרגא פייביל ב"ר מיכאל ז"ל שר

נלב"ע ביום ז' אייר תשע"ב

תנצב"ה

הרה"ח ר' פנחס כהן הי"ו - קרית צאנו, נתניה
לזכות נכדתו תחי' בת חתנו הרה"ח ר' שלום אוברלנדר הי"ו
לרגל שמחת נישואיה במזל טוב
ולזכות נכדתו תחי' בת בנו הרה"ח ר' שמואל כהן הי"ו
לרגל שמחת אירוסיה במזל טוב
ולזכות נכדו שמחה בונם שיחי' שנולד במזל טוב
לבנו הר"ר צדוק כהן הי"ו
ולזכות נכדו שמחה בונם שיחי' שנולד במזל טוב
לחתנו הר"ר ישראל ליבוביץ הי"ו
יזכה הוא ויוצ"ח שאך קול ששון וקול שמחה ישמע במעונם, ולרוב נחת ואושר כה"י

הרה"ח ר' משה חיים יוספוביץ הי"ו

קרית צאנו, נתניה

לזכות בתו תחי' לרגל שמחת אירוסיה במזל טוב
עב"ג המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר עזריאל בלומנטל שיחי'
בן הרה"ח ר' שמשון הי"ו, בן הרה"ח ר' אלכסנדר משה הי"ו
יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

הרה"ח ר' חיים מנחם יעקובוביץ הי"ו

קרית צאנו, נתניה

לזכות בתו תחי' לרגל שמחת אירוסיה במזל טוב
עב"ג המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר צבי אביגדור אימר שיחי'
בן הרה"ח ר' חיים מאיר הי"ו
יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י
ולזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר יצחק שיחי'
שנבחן בהצלחה על שיש מאות דפי גפ"ת בעל פה
ונתעטר בתואר "החבר"

יה"ר שיזכה להמשיך ולהתעלות מעלה מעלה באהלה של תורה, מתוך רוב נחת ואושר כה"י

לקיים רצון צדיק!

המעוניינים לתרום להדפסת גליונות הד"ת לכבוד השמחה במעונם או להנציח קרובים

נא יפנו מבעוד מועד בטלפון: 052-7140042